

Hámos György
TONCZ TIBOR rajzaival

Mici néni két élete

Szépirodalmi Könyvkiadó
Budapest, 1962

Felelős kiadó a Szépirodalmi Könyvkiadó igazgatója

Felelős szerkesztő: Hámori Ottó

Műszaki vezető: Jánosa István

Képszerkesztő: Lóránt Péterné

Műszaki szerkesztő: Apró Tibor

Megjelent 6700 példányban, 6 (A15) ív terjedelemben

Ez a könyv az MSZ 5601-59 és 5602-55 szabványok szerint készült

62-227 Pécsi Szikra Nyomda

F-v.: Melles Rezső

ELŐSZÓ

nem érdemes elolvasni

Ez előszó írója, miután az alcímmel elérte, hogy az előszót mindenki elolvassa: egy vallomást kell tennie az olvasónak. Még soha életében nem olvasott el előszót. Nem is helyesli ezt a műfajt. Az előszó általában gyanússá teszi az egész művet, ami majd az előszó után következik. Hiszen mi egyéb lehet a feladata, mint hogy magyarázza vagy mentegesse azt. Mindkét törekvése nevetséges. Meglehet-e magyarázni két-három oldalon egy alkotást, mely azután két-háromszáz oldalon nem tudja önmagát megmagyarázni. Ha ez lehetséges volna; maga a mű tulajdonképpen feleslegessé is válna. Megtenné egy jó előszó is. Mennyivel kevesebb papír fogyna, s mennyivel több regény, helyesebben: előszó kiadása válna lehetővé.

S mi a helyzet a mentegetőző előszóval? Ez ugyanis a másik gyakori típus. Ebben az előszó szerzője el szokta sorolni a műre vonatkozó enyhítő körülményeket. Mintha egy bűncselekményről lenne szó, melynek tettese bizonyos származékot vagy megértést érdemel. Ennek megfelelően: ha maga a szerző írja, úgy hat, mint mikor a vádlott szólal fel az utolsó szó jogán.

Csak éppen előre teszik. Ha pedig más írja, olyan mint egy védőbeszéd, melyért az ügyvédet megfizették. Bár lehet az is, hogy hivatalból rendelték ki. A kínos kérdés azonban mindenképpen felmerül; miért kell egy bűncselekményt kiadni, még ha vannak is enyhítő körülmények?

Ha én olvasó lennék, megsértődnék az előszótól. Drága pénzen megveszek egy könyvet, melynek mindjárt az elején kétségbe vonják hogy egyáltalában megértem-e, miről szól a könyv. Vagy ha ennyire nem mennek is szellemi felkészültségem lebecsülésében; mégiscsak gyanakszanak, hogy nem veszem észre: mi az újszerű, a nekem eladott alkotásban, hogy elsiklom rafinált egyszerűsége vagy különös bonyolultsága felett. Persze az is lehet, hogy nem a kételkedés, hanem a jóindulat szüli az előszót. Meg akarnak óvni attól — ha már drágapénzen megvettem a könyvet —, hogy ne élvezzem ki az utolsó cseppig, hogy a benne rejlő értékek közül bármi is rejtve maradjon előttem. De én ebben az esetben is megbántva érzem magam. Ugyanis, ilyen az emberi természet. Inkább maradjon valami kis érték rejtve előttem, semhogy korlátoltnak nézzenek.

Itt van példának mindjárt ez a Mici néni két élete. Valósággal komikus: egy ilyen kurta kis történet elé előszót írni. Ha így megy: legközelebb már egy novella, egy karcolat, egy egyszerűig előszó elé is előszót írunk. Hát elképzelhető-e, hogy bárki is, aki olvasni tud, ne látná tisztán: miről van itt szó? Szükséges-e előszóban felhívni az olvasó figyelmét arra, hogy korunk művészete, a film, a maga intenzív sugárzásával mint bontja fel másfajta művészi alkotások szerkezetét? Világos, hogy a regényíró ma már számíthat a filmen nevelődött vagy

filmen edződött olvasó fejlettebb vizuális és asszociációs képességére. Ezért megengedhet magának bizonyos könnyedséget és lazaságot a jellemelek megformálásában s változásuk nyomon követésében. Hiszen az olvasó a maga meglepően kifejlődött asszociációs, vizuális, transzpozíciós stb. képességeivel úgylát kitölti a látszólagos hézagokat. (Ha az olvasók ilyen ütemben fejlődnek, rövidesen eljön a regényírók aranykora, amikor is csak a témát vagy esetleg csak a címet kell közzétenniük; a többi a rendkívül fejlett olvasók dolga lesz. Továbbá: kell-e előszó ahhoz, hogy az olvasó megértse: ennek a regénykének gyorsan pergő képei filmélmény hatását kívánják kelteni; továbbá, hogy megértse: a korszerű életérzést a film korszerű kifejezési eszközeivel kívánja tükrözni, s végül hogy megértse: ha valaki filmet írt, valami lelki kényszer arra indítja, hogy azt előbb regény formájában is megjelentesse?... Azt hiszem, mindennek a megértéséhez semmi szükség előszó írására. Abba is hagyom. Különben sem látok már, mert a lámpák lassan elsötétedtek, a percesek is elhallgattak; s a csendben és sötétben elkezdett peregni Mici néni furcsa története.

A Szerző

Aki belép ebbe a szobába, először a hatalmas babérmákoszort pillantja meg, mely az ajtóval szemben a falon lóg. S mintha egy emléktábla volna felette. Közelebről megnézve azonban rájön az ember, hogy ilyen emléktábla egyelőre nincs. Egy meglehetősen elfakult, régi képet véltünk emléktáblának, melyen mit sem törődve a múlandósággal, egy régimódi édes kis táncosnő emeli feje fölé fekete harisnyás lábát. Biztosan kánkánt táncol. Szinte halljuk Offenbach muzsikáját. S mellette nyomban egy másik kép: ugyanaz a régimódi táncosnő Lehár-operetben. Ha nagyon figyelünk, talán a Víg özvegy melódiáit is meghalljuk a képről. S még sok-sok ilyen kép a poros babérmákoszort körül, mindegyik képen Micike.

Harminc éve még azt írták a plakátokra: „Hangay Mici felléptével.”

Micike szubrett volt a Népszínházban. S hosszú pályája állomásait őrzik a képek. Látjuk tündéri csitrieket, ifjú kokottokat, bóbítás szobalánynak és persze: nagyhercegnőnek.

S egy kicsit mindig öregebbnek.

Ahogy a képeken öregszik Micike, szinte hallani, mint lassul a kánkán s a keringők ritmusa is. Mint az öregedők szívének dobogása. Micike még mindig szép és kíváncsi, de már olyan akire azt mondják: jól tartja magát. Az utolsó képen, ami szemünkbe ötlök, egy kanapén fekszik, és kacéran legyezi magát. Szépformájú lába kivillan a pongyolából. Ne nézzük tovább a képeket, mert a Csárdáskirálynő pillanatok alatt requiem-szerűen fog szólni. Már meg is szólalt...

Meghökkenően hátrálunk, s így már nemcsak a falat látjuk a koszorúval, a képekkel és a múlttal, hanem az egész szobát, s benne Micikét. Ugyanazon a kereveten fekszik, mint harminc évvel ezelőtt, de a kerevet is, Micike is alaposan megöregedett. Csikos dunyhával takarózik, szeme csillogása még rejtett életerőről tanúskodik, s ahogy a dunyhát veri indulatában apró öklével, abban is van valami a fiatalságból. De az egész kép, különösen az imént látott fényképek után, mégis kicsit szívszorító. Hát így múlik el a szépség!

Még a zene is elnémul. Csak Micike vékony hangját halljuk, s amit mond csöppet sem operettes, kokottos vagy nagyhercegnős.

— Azt mondták az előljáráson, hogy a másik szobát nem lehet kiigényelni — üt a dunyhára minden szónál —, mert nincs külön bejárata. Értitek?

Ágya mellett két biedermeier széken, a székekhez hasonlóan antik két barátnője ül. Az egyik, Fáncsi, valamikor szubrett-társa volt, a másik Juliska, csak öltöztetőnő. Az évtizedek azonban e rangkülönbséget meglehetősen elmosták.

Fáncsi, úgy látszik, járatos a mai világban, mert nyomban helyreigazítja Mici nénit.

— Először is nem előljárási, hanem tanács.

Micike bosszúsán legyint, mintha egy legyet kergetne. — Az ugyanaz... Szóval megkérvényttem ezeknél a tanácsosoknál, hogy engedjék el a lakbérpótlékot.

— Ugyan miért engednék el? — bosszankodik Fáncsi.

— A politikai érdemeim miatt — csapkodja a dunyhát Mici néni. — Tizenkilencben ingyen énekeltem a vöröskatonáknak, mielőtt a csatába mentek. Képem is van róla.

— De negyvenkettőben is énekeltél, mielőtt a csatába mentek a katonák.

— Ja, de hol volt már akkor a hangom.

— Biztosan azért vesztettük el a háborút.

Juliska úgy érzi, megint közbe kell lépnie, mint negyven éve minden alkalommal:

— Ne kezdjétek megint, galambocskáim. Negyven éve veszekedtek, hogy bele nem untok.

— Negyven éve? — csendesül el egyszerre a két rivális, s a levegőbe bámul, mintha ott keresne magyarázatot erre az érthetetlen dologra.

— Én legalábbis akkor kezdtelek öltöztetni benneteket — próbálja oldani a hirtelen csendet Juliska. — De lehet, hogy a veszekedést már előbb elkezdtétek.

Mici néni már magához is tért. Nagyot sóhajtott, mint aki ájulásból ébred.

— Közös öltözőben muszáj veszekedni, fiam.

Fáncsi is magához tért már, ami abból látszik, hogy így szól:

— Persze, az Ilkának külön öltözőt adtak.

Juliska Ilka védelmére kel:

— Az jár a primadonnának, aranyoskáim.

Most érzékeny pontján érintette a két hajdani riválist, akik különben is olyan izgalommal és indulattal beszélnek harminc-negyven éve megtörtént eseményekről, mintha fél órával ezelőtt izgatták volna fel magukat rajtuk.

— A diri szeretője, azért jár neki — kiabál Mici néni.

— Hogy bármikor meglátogathassa őt az öltözőben — toldja meg Fáncsi.

Most látszik meg, hogy Juliska mégiscsak öltöztető volt, mert nem ennyire beavatott.

— Nahát — álmélkodik el az új híren —, én meg mertem volna esküdni, hogy az igazgató a Rózsikával...

— Meg az Ilkával is — kiabál bele izgatottan Mici néni.

— Az a kedvence. Mit gondolsz, a vörös rózsacsokrot a Babarózsa premierjén talán a jurátusoktól kapta?

— Én azt hittem.

— Mert te vagy a legbutább öltöztető. A diri küldte neki. A Rózsikának csak szegfű jutott.

Juliska elmerengve sóhajt: — Pedig a Rózsikát nagyon szerette a publikum.

— Szerette, szerette — dohog Mici néni. — Az Ilka temetésén mégis tízszer annyian voltak mint a Rózsien. Még a Wlassich is kiment. És a diri zsakettben... A szegény Rózsikára nem volt senki sem kíváncsi.

— De édesem — állítja meg az áradatot az öltöztető. — Mikor szegény Rózsikát temettük, már sem a Wlassich, sem a diri nem élt, hogy mehettek volna ki.

Micikét azonban ilyen egyszerű érvekkel nem lehet megnyugtatni.

— Mert az Ilkának mindig mázlija volt. — Most ábrándossá válik a hangja. — Egy talpalatnyi hely nem volt a temetőben. Telt ház. — Elcsuklik a hangja. — Én már egy napihírt sem fogok kapni...

Fáncsi és Juliska tudják, hogy most sírás következik. Éppen nekikezdenek a vigasztalásnak, mikor nyílik az ajtó, és egy nagydarab nő kis tállal a kezében belép rajta.

Nem komorna, nem cselédlány, nem személyzet.

A házmesterné.

S a lakásba úgy jár be, hogy a lábtörlő alól veszi ki a kulcsot. Ő készíti az ebédet és a vacsorát Mici néninek. Mici néni nyugdíja nem nagy, nem sok telik belőle kosztra. Ennek megfelelő az ellátása és a házmesterné modora is.

Most mindhárman az érkező felé fordulnak, persze legnagyobb érdeklődéssel a leginkább érdekelt, Mici néni. Hiszen az ő vacsorájáról van szó. Kicsit szaglászik is a levegőben, mi lehet a tálban. A házmesterné gyorsan lelohasztja reményeit.

— Ne is kezdje művésznő a panaszkodást mondja komoran. — Bizony megint paprikás krumpli. Ennyi pénzből nem tudunk mást. Gondolkozunk is a férjemmel, vállaljuk-e továbbra is.

Leteszi a tálat a dunyhára, bólint és eltávozik.

Csend marad utána és erős hagymaszag.

Micike pityeregve kezdi passzírozni a paprikás krumplit a villával. Fáncsi pedig újra felhasználja a kedvező lélektani pillanatot.

— Gyere már be a színészotthonba, ott nem eszel ilyen kotyvalékot.

— És rádió van meg televízió — csábítja Juliska is.

Mici néni konokul eszi a paprikás krumplit, nem válaszol. De az evésben benne van, hogy azért sem megy.

— Gavallérod is lehet — kockáztatja meg Fáncsi.

Mici néni most egy pillanatra abbahagyja a krumplifogyasztást, és érdeklődve néz Fáncsira. De most sem szól semmit.

— Ott a Szentkláray Tódor — igyekszik Juliska.

— A Tódi?

— Az, az — mondják mindketten lelkesen.

— Hülyék. Az nyolcvan éves. — S tovább eszi a paprikáskrumplit.

A látogatók szedelőzködnek. Mici néni is befejezte az ebédet. A kenyérral simára törölt tálat Juliska kezébe nyomja.

— Add le, fiam, a házmesternének.

— Szóval, nem jössz? — kérdezi még egyszer Fáncsi.

Mici néni hevesen ingatja a fejét:

— Nem megyek, Fáncsikám. Itt akarok meghalni a bútoraim és az emlékeim között. Békében és csendben.

— Hogyan? — kérdezi Fáncsi, mert nem hallja az irtózatos zajtól.

A szomszédban ugyanis percek óta elviselhetetlen hangerővel bőmből a zenegép. Mici néni tölcserít formál a tenyeréből, úgy kiáltja Fáncsi után:

— Érted? Békében és csendben.

A látogatók eltávoznak, Micike egy ideig magába roskadva ül az ágyon, szundikálni próbál. Le-lekókad a feje, de egy-egy heves dzsessztaktus mindig újra felrántja. Majd apró öklével hevesen kezd dörömbölni a falon. De ez már csak úgy hat, mint a dobkíséret a dzsesszhez.

2

A szomszéd lakásban, ahová Mici néni átzörgetett, éppen házibuli van. Benn ül a mama is, Rehákné, a ház ügyvédjének a felesége. Amilyen vad és vérforraló a zene, olyan jól neveltek a fiatalok. De amint a mama átmegy a másik szobába süteményért és szendvicsért, egyszerre felforr a hangulat. Ez bizony valódi vugi-bugi, dobálással és csípőficammal. Mintha hirtelen megváltoztak vagy megtébolyodtak volna. Vagy mintha most mutatnák meg igazi énjüket. Amiről a mamának sejtelve sincs. Mert amint belép a szobába, a hangulat varázsütésre ismét biedermeieressé válik. Kicsit csodálkozva nézi ugyan a konyakos és whiskys-üvegeket, melyekből egy-két perc alatt több fogyott, mint bentléte alatt egész este. (Persze, mert ilyenkor az üvegből isznak.)

Rehákék tizennyolc éves kislányának, Hédikének van ma születésnapja. Ezért a meghitt ünnepség. Az asztalon torta, tizennyolc gyertyával. Az egyik fiú, kezében a likőröspohárral, felköszönti Hédiket.

— Maradj örökké ilyen édes, ártatlan és fiatal.

A mama szemét elfutja a könny, zsebkendő után kutat, s kiszalad a szobából. A felköszöntő ebben a pillanatban úgy csókolja szájon Hédiket, hogy Brigitte Bárdot is megirigyelné. A többiek tapsolnak. A csók után Hédi is.

A dzsessz szüntelenül szól.

S ebben a pillanatban, egy halkabb résznél, felhangzik a falon Mici néni dörömbölése.

— Hát ez mi? — kérdezi az egyik fiú.

— Az öreglány dörömböl a szomszédban — magyarázza Hédi.

— Az az operett-múmia? — kérdezi az egyik műveltebb fiatalember.

— Az, az — nevet Hédike. — Figyeljétek csak, milyen jól csinálja.

Az egyik szemüveges, csőnadrágos álmétkodva csapja össze a kezét.

— Hiszen ez jobb, mint a Bubi a Pipacsban.

Lehalkítják a zenét. Hédi és a fiatalember most már Mici néni dobszólójára szteppel.

Belép a mama. A hangulat gyorsan századelejivé válik. A fiatalok kedvesen diskurálnak. A falon a dobolás folytatódik.

— Úgy látszik, rosszul van a szomszédunk — magyarázza a mama a vendégeknek.

Hédi hangja csupa részvét.

— Átmegyek, megnézem. Hátha megint orvosra van szüksége szegénynek.

A mama most nagyon erélyes lesz.

— Mondtuk már neked apáddal, hogy oda nem járhatsz át. — Majd a vendégekhez, mert érzi, hogy magyarázatra van szükség: — Tudják, ez

egy öreg, rossz hírű színésznő, olyan izé... kokotfféle volt. Hédikének igazán semmi keresnivalója nála.

A dörömbölés folytatódik. — Átmegek, megnézem — mondja a mama, s kimegy.

A szoba egy pillanat alatt újra valamilyen kannibáli szertartás színterévé válik. De Hédinek eszébe jut, hátha a zenegép miatt zörget át az öregasszony, s jó tréfát eszel ki. Kikapcsolja a gépet. Suttogva beszélnek, a falra tapasztják fülüket, s visszafojtott kuncogással lesik, mi történik odaát.

3

Rehákné végigmegegy a gangon, a lábtörlő alól kiveszi a kulcsot, s belép Mici nénihez.

— Na, mi baj van... művésznő?

Mici néninek már alig van hangja a kimerültségtől. A falra mutat.

— Szétmegegy a dobhártyám, édesem — suttogja. — Nem lehetne egy kicsit halkabban? Tudja milyen beteg vagyok.

Rehákné is a fal felé fülel, de persze nem hall semmit, hiszen odaát néma csönd van.

— Ugyan, ne kényeskedjék, hiszen egy hang sem hallatszik át. Talán álmodott.

Mici néni is ijedten néz a falra. Valóban csönd van. Lehet, hogy hallucinál már?

— Ne haragudjon, én úgy hallottam — rebege. — Igazán ne haragudjon.

— Kérem — mondja kimérten Rehákné. — De azért szeretném, ha csak akkor zörögne át, ha komoly szüksége van valamire. Beláthatja, hogy a vendégek előtt...

— Persze, persze — válik szinte könyörgővé Mici néni hangja. — Nem is tudom, mi történt velem.

— Na jó, nyugodjon meg — indul kifelé az asszony. Az ajtóból még visszaszól: — Azért, ha orvosra van szüksége, átkopoghat.

— Köszönöm — rebege Mici néni.

Rehákné elmegy.

Alig csapódik be mögötte az előszobaajtó, a pokoli zenebona a szomszédban még magasabbra csap, mint az előbb. Hédiék tréfája jól sikerült. Mici néni nyugtalanul figyeli újabb hallucinációját, majd a fiókba nyúl, hőmérőt vesz ki, s a hőna alá dugja.

4

Most hagyjuk el egy időre Mici nénit a hőmérővel. Hiszen úgyis tudjuk, hogy nincs láza. (Nem is beteg ő valójában. A legnagyobb baja, hogy szervezete évtizedeken át hozzászokott ahhoz, hogy valamilyen fajta érdeklődés középpontjában álljon. S most senki sem törődik vele. A házbéliek, akik ímmel-ámmal, s egy-egy szép bútordarab öröklésének

reményében tesznek is neki szívességeket, a legnagyobb szívességet nem tudják megtenni: nem tudnak visszaemlékezni dicsősége napjaira. Nem is ismerik abból az időből.)

Történetünknek, természetesen, Mici néninél fiatalabb hősei is vannak. Ők Bokor Laciék. A férfi gyógyszervegyész az Egyesült Gyógyszergyárban, az asszony, Kati, ugyanott laboráns. Az üzemben ismerkedtek meg, ott szerettek egymásba, s kötöttek házasságot már több mint fél éve.

Most tehát Bokor Laciékhoz kellene benézni, de ilyen kategória, hogy „Bokor Laciék” sajnos nincsen. Lakást ugyanis még nem sikerült szerezniük: Kati szüleinél lakik, Laci pedig albérletben. Még hozzá igen erkölcsös albérletben, ahol csak egy állandó barátnőt engedélyeztek, heti kétszeri látogatással. Nősülését is titokban kellett tartania, hiszen a megnősülés a legsúlyosabb bűn, amit egy albérlő elkövethet.

Így hát pillanatnyilag nincsenek „Laciék”, csak Laci van és Kati van. S Kati most éppen Lacinál van. Persze mint bejáró barátnő. Laci még nincs otthon. Kati idegesen nézegeti az óráját, hol késik ilyen soká. Közben rendezget a szobában, csinosítja, virágot tesz a vázába, egy-egy terítőt helyez el, hiszen félig mégiscsak az otthona.

Most csöngetnek.

Kati futna ajtót nyitni, de az ajtóban a háziasszonyba ütközik.

— Maradjon csak — mondja a puritán hölgy, és visszatolja a szobába —, hátha vendégeim jöttek.

Hangjából érezni, nem szívesen venné, ha vendégei megtudnák, hogy az albérlőjéhez nők járnak. Elég szomorú, hogy egyáltalán albérlőt kell tartama.

Az ajtóban azonban valóban Laci áll.

— A barátnője már itt van — fogadja a háziasszony.

— Elnézést — lihegi a sietéstől Laci —, kicsit megkéstem, mert a hivatalban...

Az asszony közbevág:

— És tudja, hogy jött be?

— Ki?

— Hát a... a barátnője.

Laci nagyot nyel:

— Hogyan?

— Kulccsal — mondja komoran az asszony.

Laci bűnbánóan csóválja a fejét, és a szobája

felé somfordál. Szeretne már túl lenni az egészen.

— Véletlenül nála maradt — mondja.

— És tudja, hogy már harmadszor van itt a héten?

Laci keze már a kilincsen, büntudattal bólint.

— Pedig csak kettőről volt szó.

Laci széttárja a karját, jelezve, hogy ilyesmi előfordul az életben. Majd gyorsan belép a szobába...

Kati a nyakába ugrik:

— Ez borzasztó, Lacikám. Én nem bírom tovább.

Laci leül, az ölébe veszi, mint egy gyereket.

— Ne törődj vele. Tudod, milyen erkölcsös.

— De hiszen a feleséged vagyok — mondja Kati majdnem kiabálva.

Laci ijedten tapasztja tenyerét az asszony szájára.

— Még csak az kell, hogy ezt is meghallja. Vége ennek a csinos albérletnek.

— Ez rettenetes — sóhajt Kati.

De nem tudja folytatni a mondatot, mert Laci olyan hevesen csókolja a száját, mintha valóban valamilyen titkos találkán lennének. A hosszú csók alatt láthatóan Kati is beletörődik sorsába.

— Ugye nem is olyan rettenetes — mondja Laci, mikor újra szóhoz jut.

— Drágám.

— Édes kis szeretőm — mondja Laci, míg fél kezével eloltja a villanyt. S a „szeretőmet” egész hangosan mondja.

Hiszen azt meghallhatja a háziasszony.

5

Mici néni ágyában ül, s pénzt számol a csíkos dunyhán. Külön teszi a százasokat, a tízeseket és a forintokat, s közben nagyokat sóhajt.

— Most azt mondja meg, nekem postás bácsi, mihez kezdjek ezzel a nyugdíjjal.

A postás nyilván a kanapé előtt áll, egyelőre nem látjuk.

Nem is halljuk, mert Mici néni nem vár választ, hanem folytatja monológját.

— Ezt odaadom a házmesternének a paprikás krumplira. Ez kell gázra, villanyra. — Most egy nagyobb összeget tesz külön: — Ez kell orvosra, orvosságra... Igazán nagyon kevés pénzt hoz nekem, postás bácsi — mondja szemrehányóan. — Ha mindennap két indiánért eszem és megiszom két tejszínes kávét, már nem tudok magamnak egy rongyot vásárolni.

Most felvesz egy forintot a dunyháról.

— Na, ez a magáé, postás bácsi. Bár nem érdemli meg. Ilyen kevés pénzt hozni.

A postás bácsi most előre jön. Fia lehetne Mici néninek, ha nem az unokája.

— Tegye csak el, művésznő. Hoztam egy levelet is.

Ez elég nagy szenzáció. Mici néni izgatottan veszi ki a levelet a postás kezéből. Keresi a szemüvegét, de sehol sem találja.

— Olvassa már fel, fiam, nem találok a szemüvegem.

A postás letelepszik az ágy szélére, s felbontja a levelet. A levél a tanácstól jött.

Hivatalosan értesítik Mici nénit, hogy a 756763/1960. sz. rendelet értelmében kérését el kellett utasítani.

Mici néni könnyező szemét száríttatja egy finom batiszt zsebkendővel.

— Milyen kérését utasították el? — kérdezi részvétellel a postás.
— Honnan tudjam én azt, fiam — tárja szét karját Mici néni. — Annyi mindent kértem már. De ezek mindent elutasítanak. Nem törődik már velem senki. Nézze ezt a beázott plafont...
A postás olvasott valamit az újságban, s ebből támadt az ötlete.
— Nem gondolt még arra művésznő, hogy kiadja egyik szobáját valami derék, fiatal házaspárnak. Persze, ahol nincs gyerek.
— Idegeneknek?
— Nem lennének idegenek. Gondoznák, ápolnák, az ellátásáról gondoskodnának. Nagy érték ma egy lakás. A művésznő is jól jár, mert nem lesz többé egyedül, a fiatalok is jól járnak, mert ha el tetszik hunyni, övéké marad a lakás meg ez a szép bútor.
Mici néni szemében érdeklődés csillan fel. Tetszik neki a gondolat.
— Hogy kezd ilyesmibe az ember?
— Hirdetést kell betenni az újságba.

6

Újra Bokor Laci albérleti szobája.
Csak az állólámpa világít, a fiatalok ágyban fekszenek. Kati édesen alszik Laci vállán, Laci pedig újságot olvas. De mielőtt felháborodnánk ekkora közömbösségen, nézzük meg közelebbről az újságot. A fiatal férj az apróhirdetéseket böngészi. Ujja végigmegy a lakásajánlatokon, azután csüggedten kiejti kezéből a lapot.
A zajra felébred Kati.
— Mi van? — kérdezi ijedten.
— Sajnos, semmi. Még albérleti szobát is csak magányosnak adnak ki. Borzasztó lenne, ha annyi magányos ember volna, ahány albérleti szobát kínálnak. Hol van annyi remete?
Kati ráhajol Laci szájára:
— Te édes, kedves remetém. Ebben a csúnya barlangodban, azzal a sárkánnyal, aki őriz. Én is jól mentem férjhez. Egy remetéhez.
Laci magához szorítja, csókolja. Majd hirtelen eszébe jut valami, kicsit eltolja magától, és megnézi az óráját. Kati panaszosan mondja:
— Én nem akarok elmenni.
— Már fél tizenkettő — aggodalmaskodik Laci.
— És éjfélkor jönnek a kísértetek?
— Hát majdnem. — Az ajtóra mutat: — ha ez megtudja, hogy itt maradtál, ezt a napot is beszámítja. És akkor már négyszer voltál ezen a héten.
Kati könyörög:
— Inkább csúsztatok... Nem jövök a jövő héten. De most olyan jó itt... Vagy menjek el? — kérdezi hirtelen és felül.
Laci ijedtében úgy rántja magához, hogy felnyög belé. Kati azonban szelíden kibontakozik a karjából, s amit mond nagyon józan, csöppet sem illik ehhez a forró éjszakához.
— Be kellene menned az öreghez. Az új lakótelepen tíz lakás a mi üzemünké. Folyton arról beszélnek, hogy védik a fiatal házasságokat, nekünk meg titokban kell találkoznunk.
Laci újra magához szorítja Katit. Igazán úgy, mint egy szerető:

— Talán éppen ezzel védik.

7

Micikét nem hagyta nyugton a postás adta ötlet. Fialatok lennének mellette, törődnének vele, még mesélhetne is nekik. Barátnőit nem merte beavatni a dologba, hiszen tudta, hogy rögtön jönnek a színészotthonnal. S bár mostanában ritkán jár ki az utcára, ezt a hirdetést személyesen adja fel.

Most látjuk először utcai ruhában. Kint ácsorog bizonytalanul a Lapkiadó vállalat kapuja előtt. Keresi a Magyar Nemzetet.

Mikor belép a Hirdetési Osztályra, többen érdeklődve fordulnak feléje. Ruhájáról nem lehet megállapítani, hogy a század elejéről vagy amerikai csomagból származik-e.

Átadja a hirdetés szövegét. A tisztviselő a félreértések elkerülése végett hangosan felolvassa:

— Gyermektelen, fiatal házaspárnak eltartásért és gondozásért szép szobát adok. Magányos nyugdíjas.

Mici néni bólint. Igen, éppen így gondolta. De azért megkérdezi.

— Tessék mondani, jó lesz ez így?

— Hát a hirdetés az jó — mondja kicsit rezignáltan a tisztviselő, akinek, úgy látszik, nincs megnyugtató véleménye a tartási szerződésekről, s az öregeket „húséges gonddal” istápoló fiatalokról.

Mici néni azonban megnyugszik. A kockát elvetette. Érti, hogy élete fordulóponthoz érkezett. Amint kilép az utcára, a vállalkozás izgalma s a megtett út fáradalma hirtelen kiütközik rajta. Hazafelé menet megszedül egy kicsit, és leül egy padra.

Ahogy a homlokát törölgeti, egy taxi kanyarodik a járda szélére. Kiugrik belőle a sofőr, akit Gál úrnak hívnak, s akinek a későbbiekben sok szerepe lesz. Gál úr nem fiatal ember, talán egyidős Mici nénival, de jó tartású és csiszolt modorú. (Amint majd kiderül, ez onnan van, hogy hajdan, még Mici néni fénykorában fiákeres volt. Méghozzá „szakosított” fiákeres, aki főként művész urakra és hölgyekre és a hozzájuk tartozó tisztokra és arisztokratákra specializálta magát.)

— Valami baj van, nagys'asszonykám? — kérdezi finoman.

A könnyelműség sosem állt távol Mici nénitől, most is hamar rászánja magát, hogy taxival menjen haza. Már úgyis lesznek lakói, kevesebb lesz a gondja. Otthonosan foglal helyet a taxiban.

Gál úr, a sofőr az úton hazafelé a visszapillantóból inkább Mici nénit nézegeti, mint a járműveket. Látszik, hogy mélyen töpreng valamin. Ismerős neki ez az arc. Mikor megállnak, s Mici néni fizetni akar, Gál hirtelen megkérdezi:

— Nem a Hangay művésznőhöz van véletlenül szerencsém?

Ilyen meghökkentő és felzaklató esemény már régen nem történt Mici nénival. A hirtelen felindulástól majdnem újra rosszul lesz.

Gál úr, látva állapotát, felajánlja, hogy felkíséri a lakásba. Mici néni elfogadja az ajánlatot, mert valóban reszketnek a térdei.

Gál urat a lakásban mély megilletődöttség fogja el. A falon Mici néni pikáns képei, s egy másik falon egykori legjobb kundsajtjai.

Sorra meg is nevezi őket, az egyre jobban ámuló Mici néninek.

— Ez a Majláth gróf úr, isten nyugosztalja.

— Az első férjem — rebegi Micike.

— Ez a Mayer ezredes úr — áll meg egy másik kép előtt Gál úr.

— Igen — sóhajt Micike —, szegény Géza a második férjem volt.

— Kornélnak hívták — mondja Gál úr.

Micike eltűnődik.

— Persze, persze hogy Kornél. Szegénykém elesett a világháborúban.

— Melyikben? Az elsőben vagy a másodikban?

— Mit tudom én — vonja meg vállát Mici néni —, én soha nem politizáltam.

Mici néni helyel kínálja vendégét. Pillanatok alatt kiderül Gál úr jártasságának oka. Mint elmondja, alig tizenkét éve ült át a fiákerről a taxiba, „mert hát haladni kell a korral, kérem”, de a Moszkvicsát, kedvenc lova emlékére, csak Pejkóként emlegeti. Micike nemigen emlékszik Gál úrra, ami érthető is, hiszen folyton csak a hátát látta, amint a bakon ült.

— Nekem hátra sem kellett nézmem — udvarol a hajdani fiákeres —, tudtam, hogy a Hangay művésznő ült be a kocsiba. Ezer közül is megismertem volna a művésznő nevetését. Csak úgy bizsergette a tarkómat. De sokszor gondoltam én arra, kérem, hogy megfordulok egyszer, és megmondom, hogy ilyen kedves nevetése egyik művésznőnek sincs, kérem.

— És miért nem fordult meg?

— Hát sohasem tetszett egyedül nevetgélni. Igaz, csak a bolond nevet magában — mentegeti Gál úr lovagiasan Mici nénit...

A sofőrnek búcsúznia kell, mert mint mondja, a Pejkó „eszi lent a zabot”, azaz jár az óra. Megkéri Mici nénit, hogy a régi idők emlékére fogadja el tőle ajándékkul ezt a taxiutat.

Mici néni elfogadja.

Gál úr feláll, s búcsúzóban még egyszer gyönyörködve méz végig a lakáson.

A kérdés szinte kikívánczik Mici néniből:

— Maga hol lakik?

— Sashalmon — sóhajt Gál úr.

— Az szép hely — vigasztalja Mici néni.

— Járt már arra?

— Még soha. De olyan szépen hangzik.

Gál úr legyint.

— Egyedül sehol sem szép.

Mici néni hangjában érdeklődés csillan fel.

— Nono, csak nem agglegény?

— Áh, özvegy, kérem. Már húsz éve.

— És a gyerekek?

Újabb sóhaj.

— Hiszen ha volnának. A társbérletnek vannak ugyan. De az nem az igazi.

Még egyszer körülnéz a lakásban, majd mélyen meghajolva kezét csókol Mici néninek, és eltávozik.

Mici néni az ablakhoz siet, hogy megnézze, hogyan száll be a kocsiba.

8

A szűk belvárosi utcában, ahol Mici néni lakik, most Bokor Laci bukkan fel. Kezében az újság, amelyben Mici néni hirdetése megjelent. Katit nem hozta magával, meg akarja lepni. Hiszen annyi csalódásuk volt már. Nézegeti a házszámokat, majd belép Mici néni otthonának kapuján.

Megy fölfelé a lépcsőn az ódon belvárosi házban. Mici néni hirdetésének, úgy látszik, nagy sikere van. Amíg felér az első emeletre, három vállalkozó párral is találkozik. A beszélgetésekből kiderül, hogy mind kudarcot vallottak már. Laci úgy érezheti magát, mint a mesebeli királyfi, akinek a sok kudarcot vallott próbálkozó után, meg kell állnia a próbát.

Az első pár, amelyik szembejön vele a lépcsőn, olyan fiatal, hogy iskolásoknak gondolná őket az ember. A fiú hányaveti fölényes, a lány csinos, abroncsszoknyás.

A fiú ki sem veszi szájából a cigarettát, úgy beszél:

— Hogy miből fogom őt eltartani? Hát mi vagyok én, jós? Azt sem tudom, hogy téged miből foglak eltartani.

Laci kicsit meghökkenően bámul utánuk. De már jön a lépcsőn lefelé a következő pár. Ezek már jól benne vannak a „középkorban”. A férfi ezt méltósággal viseli, az asszony azonban húsz évvel fiatalabbnak szeretne látszani. Éppen veszekednek.

— Mit szólsz hozzá — mérgelődik az asszony, s Mici néni hangját utánozva mondja: — Aranyoskám, én színésznőnek nem adom ki a lakást.

— Miért mondtad, hogy színésznő vagy? — morog a férfi. — Mikor voltál te színésznő?

— Hülye, már megint kezdted?

Laci rossz sejtelmekkel érkezik el a gangra nyíló ajtóhoz. Az ajtó előtt egy nagyobb kisgyerek felügyelete mellett két kisebb kisgyerek várakozik. Laci hozzájuk fordul:

— Ti is lakást kerestek?

De a rejtély már meg is oldódik. A nyitott előszobaajtón (ez alkalommal be sem zárták az ajtót) egy férfi és egy nő jön ki. A nő karján csecsemő.

— Na mit szólsz? — mondja az asszony. — Ő kisgyerekekkel nem adja ki a szobát. Szipirtyó... — Azzal maga után húzva a gangon várakozó másik három gyereket, eltávoznak.

Laci kopog a nyitott ajtón, majd megilletődötten belép.

9

Kati izgatottan sétál a Központi SZTK rendelő várótermében. Ő is Laci tudta nélkül jött el ide. Már jó ideje gyanakszik, hogy a különlakás sem óvta meg őket a házasságok hagyományos következményeitől. Örül is, aggódik is.

Hiszen a gyerek még bonyolultabbá teheti amúgy sem egyszerű életüket.

Most kinyílik a nőgyógyászat ajtaja, és a nővér jön ki. Felsorol öt nevet, köztük Katiét is.

Kati felugrik a székről, és besiet a nyitott ajtón.

10

Mici néni ágyban fogadja leendő gondozóit. Illetve gondozó jelöltjeit. Két öreg barátnőjét végül is be kellett avatnia a dologba. Azok most ott ülnek ágya mellett bosszúsan, hogy Mici néni ilyesmire szánta el magát, és gyanakodva, hogy kik és mivel akarják becsapni barátnőjüket.

Lacinak, aki előttük ül egy kényelmetlen széken, néha úgy rémlik az egész, mintha álmodna. Akár egy álombéli káderezés vagy egy álombéli vészbíróság. Persze, Mici néni az elnök. De úgy látszik, ez a vádlott rokonszenves neki. Bár lehet, hogy már nagyon fáradt.

A két ülnöknek azonban még van ereje. Látszik, nem szívesen törődnek bele, hogy Mici néni megfelelő gondozót találjon. Valóságos keresztkérdések alá fogják Lacit.

— Szóval, el tudják majd tartani a művésznőt? — kérdezi Fáncsi.

— Természetesen.

— Miből? — szól bele kicsit csacsokán Juliska.

— Mondtam kérem, hogy a fizetésünkből — türtőzteti még magát Laci.

— Te ne szólj bele — inti le Fáncsi a másik ülnököt.

Majd újra Lacihoz fordul.

— És biztos, hogy nincs gyereke?

— Persze hogy biztos.

— A feleségének sincs?

— De kérem... — méltatlankodik Laci. Most Mici néni is közbeszól.

— Ugyan, ne bosszankodjon fiam. Ez a vicc a Babarózsában volt. A Fáncsi mindig elsüti... Mondja, látta a Babarózsát?

Laci erősen töpreng.

— Én voltam benne a szubrett — mutat a falra Mici néni. — Harmincban volt a premier.

— Borzasztóan sajnálom — mentegeti magát Laci —, hogy akkor még nem voltam a világon. Okvetlenül megnéztem volna.

— Foglalkozik művészettel is? — kérdi finoman Mici néni —, vagy csak azokkal az izé... Mi is a maga foglalkozása?

— Gyógyszervegyész.

Mici néni erre izgatottan kutatni kezd számtalan gyógyszere között, majd kiemel egy üveget, és Laci elé tartja.

— Mondja, ez jó?

— Mire? — nézegeti az üveget Laci.

— A Bartosné az emeletről azt mondta, hogy mindenre. Erősít meg nyugtat.

— Nem jó ez kérem, semmire — nézi az üveget közelebbről Laci. — Már egy éve lejárt. Ahelyett hogy kidobták volna, ideadták.

— Látja, ilyenek — szipog Mici néni. — Ugye, maga majd hoz frisset nekem?

Fáncsinak nem tetszik, hogy ilyen kedvező fordulatot vett a dolog.

— És mit csinálnak, ha azután lesz gyerekük, hogy idejöttek? — érdeklődik.

— Nem lesz és punktum — szól rá mérgesen Mici néni. Majd újra Lacihoz fordul.

— Ha a felesége is ilyen rokonszenves, maguk fognak gondozni engem. Hozza majd el.

Laci boldogan áll fel, s mindhárom bírójának kezét csókol...

11

Kati is most végzett az orvosnál. Éppen öltözködik. Arca most már egyértelműen derűs.

— És nagy már? — kérdezi élénken az orvostól.

— Hát: nagy, az túlzás. Mondhatnám anyai elfogultság. Körülbelül nyolchetes. Örül neki?

— Nagyon.

— Van rendes lakásuk?

— Egyáltalában nincs.

Az orvos csodálkozva néz rá.

— De most talán lesz — mondja Kati —, a gyerekesek előbb kapnak.

S büszkén lép ki az ajtón, hiszen ő már majdnem „gyerekes”.

12

A fiatalok este egy presszóban találkoznak. Ezt gyakran teszik meg. Így nehezebben meríti ki Kati látogatási kontingensét. Beszélgetni pedig presszóban is lehet.

Laci van ott előbb, a nagy újság nem hagyta nyugodni. Korábban érkezett a megbeszéltnél. Nem a megszokott duplát rendeli, hanem az ünnepélyes alkalomhoz méltóan két pohár konyakot. A poharakat leteszi maga elé, nézi az óráját, izgatottan vár.

Kati, aki rendszerint késni szokott, néhány pillanat múlva megérkezik. Ma ő is sietett.

Laci felrebben álmodozásából, mikor felesége megcsókolja feje búbját.

— Hát ez? — mutat Kati a féldecikre, amíg leül az asztal mellé.

Laci felemeli az egyik poharat.

— Ma ünnepelünk.

Kati is felemeli a magáét, s álmélkodva néz férjére.

— Te tudod?

— Miért, te tudod? — kérdez vissza elég bárgyún Laci.

Kati vidáman bólint.

Laci visszateszi az asztalra a poharat. Előveszi az újságot a bekeretezett apróhirdetéssel.

— Ezt tudod?

Kati elolvassa, töprengővé válik az arca, ő is lassan visszateszi a poharat az asztalra.

— Kivetted?

— Körülbelül. Csak még veled akar beszélni. De már majdnem biztos.

— És a gyerek?

Laci buzgón kezd magyarázni.

— Nézd, Katikám, egyelőre úgysem akartunk. Azután ha felépül az új lakótelep...

Ahogy beszél, Kati arca egyre komolyabb lesz. Laci meg is akad a magyarázkodásban.

— Én nem is tudtam, hogy te ennyire szeretnél egy gyereket.

— Én sem. De most, hogy lesz, nagyon örülök.

— Lesz?

— Igen. Ma délután voltam az orvosnál.

Laci egy mozdulattal felhajtja a konyakot, nem lehet tudni, hogy ijedtében vagy örömeiben. Valószínűleg mind a kettő közrejátszik. De azután az öröm győz:

— Igazán gyerekünk lesz?

Kati bólint.

Laci örömeiben felhajtja a másik féldecit is. Meghatottan simogatja Kati kezét, majd az arcán is végigsimít.

A közelükben ülők megértően néznek össze: „Ezek is most kezdik.”

— Haza kéne mennünk — suttogja izgatottan Laci.

— Uhum — helyesel Kati is, de aztán feltámad benne az aggodalom. — Már négyszer voltam ezen a héten.

— Úgy látszik, mégsem a gólya hozza a gyereket — mondja eltűnődve Laci. — De gyere csak nyugodtan, most már úgyis lesz lakásunk.

Hogy bátorságot gyűjtsön, mindenesetre még két pohár konyakot rendel. Azután az asztalra könyököl, és szemmel láthatólag mélyen gondolkodik valamin.

— Min töprengsz? — fogja meg a kezét Kati.

— Mondd, Katikám, most mi már gyerekesek vagyunk? Mert akkor nem mehetünk abba a lakásba.

— Isten tudja — von vállat Kati —, meg kellene egy jogászt kérdezni.

Koccintanak, egymásra mosolyognak, megisszák a konyakot, majd összekarolva mennek ki az eszpresszóból.

A vendégek meghatottan vagy fejcsóválva nézik őket.

Így járnak az utcán is, kicsit megzavartan és boldogan. Mit kell most tenniük? Kati az életrevalóbb. Ő dolgozza ki az elméletet.

— Lacikám, hidd el nem csapjuk be az öregasszonyt. Mi most gyermektelen házaspár vagyunk. Nem igaz? Majd ha gyermekes házaspár leszünk, akkor elköltözünk.

— Hová?

— Hát, ha el kell költözni. De meglátod, addigra úgy megszeret bennünket... Mit gondolsz, mi a kedvenc étele?

— Erről nem volt szó. Csak arról, milyen nagy színésznő volt ő annak idején. De sajnos, én nem emlékszem rá.

— Én majd emlékezni fogok — tűnődik Kati. Látszik, hogy eszébe jutott valami.

Laci csodálkozva néz rá.

— És te is emlékezni fogsz — s még szorosabban belékarol.

13

Már látjuk is őket a Széchenyi Könyvtárban.

Lámpák, csend, áhitatos hangulat, s a könyvlapok zörgése. Öreg és fiatal tudósok körülöttük, s azok mellett hatalmas főliánsok. Suttognak, jegyzetelnek, lapoznak. Ugyanezt teszik Katiék is. De ha közelebről nézzük meg, milyen tudományos bűvárkodást folytatnak, kiderül, hogy a hajdani Színházi Élet s más korabeli műsorfüzetek és pletykalapok bekötött példányaiból készítenek jegyzeteket.

Laci megböki Katit, és suttogva mondja:

— Te, itt az áll, hogy a Víg özvegyben ő volt a leggyengébb.

— Nehogy kijegyezd — sűgja vissza Kati.

— Itt meg az áll — suttog újra Laci —, hogy ő vitte diadalra.

— Ez jó lesz — helyesel Kati, s már fel is jegyzi a papírra, mely tele van nevekkal, évszámokkal és operettcímeikkel.

14

A fiatalok vidáman rendezkednek a rendelkezésükre bocsátott szobában. A szoba kicsit felemás képet nyújt: az egyik sarokban Mici néni törékeny biedermeier székei és asztalkája, az ablaknál Laci kétszemélyes modern rekamiéja, olvasólámpákkal. Laci a könyvespolcára rakja be a könyveket, Kati a bútorokat igazgatja, majd képeket tesz fel.

Mici néni a másik szobából, párnái közül adja tanácsait. Az ünnepélyes alkalomra Fáncsi és Juliska is megjelent. Mici néni láthatóan produkálja magát előttük, gondozóiak kedvességével, szolgálatkészségével, s főleg az ő múltjában való jártasságukkal.

— Arra a Zsolnay-vázára nagyon vigyázz, Katikám — mondja az asszonykának, mikor átcsoportosítja a porcelánokat. — Tudod, azt a Babarózsa századik előadására kaptam...

— Tudom, a Majláth gróftól — kapcsol Kati —, éppen száz rózsa volt benne.

— Maga, fiam, erre ilyen élénken emlékszik? — tör ki Fáncsiból a méreg.

Kati szelíden lesüti szemét:

— Az édesanyám mesélte.

— Magát is szépekkal traktálják otthon — dohog Fáncsi —, talán azt is elmondta a kedves anyukája, hogy az a szerencsétlen Majláth öngyilkosságot kísérelt meg...

— Tudom — vág közbe Kati —, mert a Mici néni kikoszarazta...

— Kikosarazta? — kacag Fáncsi. — Hiszen váltót hamisított.
— Igen, hogy letehesse a kauciót. Mert el akarta venni a Mici néni.
Fáncsi megnémul. Mici néni alig titkolt büszkeséggel néz két vetélytársnőjére. Azután újra a fiatalokhoz fordul:
— És tudják, kitől kaptam azt a porcelánszobrot?
Laci úgy érzi, ő sem maradhat néma.
— Hogyne — mondja bizonytalanul —, a Bródy...
Kati ijedten sűg neki:
— A Beöthy Lászlótól — vágja ki magát Laci.
— Attól — bólongatott Mici néni.
Fáncsiék felállnak, menni készülnek, mikor csöngetés hallatszik kint.
Kati szalad ajtót nyitni.
A szomszédból jött át Rehák ügyvéd úr a szerződéssel, amit ünnepélyesen alá kell most írni. Főbb pontjait fel is olvassa.
— Önök tehát tartoznak — olvassa az írást —, Hangay Mici művésznő eltartásáról, esetleges gyógykezeléséről teljes mértékben gondoskodni...
Laciék lelkesen bólongatnak.
— Önök kijelentik — folytatja az ügyvéd —, hogy gyermektelenek...
Laciék nagyon kicsit bólíntanak.
— Önök bérlőként elfoglalhatják a kijelölt szobát. A művésznő elhunytja esetén pedig a lakás önökre száll. Továbbá az ingóságok is. Kivéve a vitrint, ami az enyém ezért a szerződésért.
Az okmányokat aláírják. Fáncsiék mint tanúk. Azután az ügyvéd és Fáncsiék eltávoznak. A két barátnő láthatóan rossz hangulatban van, mint amikor a konkurens színésznőnek nagy a sikere. Fáncsi Katin tölti ki a mérgét:
— Hát szerencsénk van, aranyoskám — búcsúzik tőle az ajtóban. — Ilyen szép lakáshoz, ilyen gyönyörű berendezéshez jutni manapság...
Kati ijedten tiltakozik.
— Itt minden a Mici nénié.
— Csak amíg él, szívem, csak amíg él.
— De hiszen... Úgy tudom, semmi baja — rebegi Kati.
— Ó, ebben a korban — legyint Fáncsi —, egy kis szellő is elég, egy kis huzat, nem megfelelő táplálkozás... Ajaj, szívecském, nagyon törékeny az emberi élet. Huhh, és vége. És itt marad a szép lakás, a sok szép bútor.
— De kérem, mi Lacival...
— Jó, jó, csak úgy elgondolkodtam — sóhajt nagyot Fáncsi.
Juliska is nagyot sóhajt. Azzal méltóságteljesen távoznak. Kati az ajtóban marad, mintha gyökeret vert volna.

15

Most lessünk el néhány beszélgetést, mely a házban, a kapu alatt s Laciék hivatalában zajlott le...

Bartosék, akik Mici néni felett laknak, s a lejárt orvosságokat ajándékozták eddig az öregasszonynak, így beszélgetnek:

— A házmesterné mesélte — mondja Bartosné a férjének —, hogy ennek a szerencsétlen öregasszonynak a szemétládájában egy csomó

felbontatlan orvosság volt. Lehet, hogy a lakói kidobálják az orvosságait?

— Menj le egyszer — mondja gondterhelten a férfi —, persze, amikor a lakói nincsenek otthon, és nézd meg mi van vele. Utóvégre harminc éve élünk egy házban.

— Le is megyek — mondja harciasan az asszony...

A kapualjban a házmesterné, aki paprikás krumplin tartotta Mici nénit, ebben a pillanatban kapja el Reháknét.

— Tessék már mondani — kérdi az ügyvédnét —, mostanában nem zörget át a Hangay művésznő, hogy orvost hívjanak hozzá?

— Nem — komorul el Rehákné. — Éppen tegnap beszélgettünk az urammal arról, hogy mitől lett egyszerre ilyen egészséges. Mondta is az uram, hogy nem szereti ezeket a tartási szerződéseket. A bíróságon szoktak végződni.

A házmesterné megértően bólongat...

A laboratóriumban, ahol Kati dolgozik, Kati egyik kolléganője, Polyákné mondja a másik kolléganőnek.

— Tudod, az én férjem ideg orvos. Pszichoanalitikus. Megmagyarázta nekem, hogy ezeknek a Katiéknak annyira érdekük, hogy megszabaduljanak attól az öregasszonytól, hogy tudat alatti tevékenységükben is erre törekszenek. Például nem akarattal hagyják rá nyitva az ablakot, ha hideg van kint, hanem...

Ebben a pillanatban belép Kati, s a két nő zavartan elhallgat, majd erőszakoltan másról kezd beszélni. Kati rájuk néz, sejtí, hogy megint róla van szó. Nem szól semmit, kis sóhajjal munkaasztalához megy...

Lacival viszont nyíltabban viccelnek kollégái.

— Jó csillag alatt születél — veregeti vállát egyik mérnök-kollégája. — Ez valószínű lottófőnyeremény. Lakás, bútor, pajtikám. Mi kell még?

— Az mind a Mici nénié — szabadkozik Laci —, aki szerencsére makkegészséges.

— Ez csak nem lehet probléma egy gyógyszer vegyésznek? — viccel a kolléga.

Valamennyien nevetnek. Laci is velük nevet, de meglehetősen kényszeredetten...

Az igazgató feliratú ajtó mögött íróasztalnál ül az igazgató. Ráncolt homlokkal olvassa az újságot. Nézzük meg, mit olvas:

„Éhezették, verték otthon-adójukat a lelketlen eltartók" — ez áll a főcímben.

Az igazgató fejcsóválva teszi le a lapot.

Az egyik nap délben, mikor a fiatalok nincsenek otthon, becsönget Mici nénihez a házmesterné. Mici néni maga nyit ajtót. Már nem kell a lábtörlő alól kivenni a kulcsot, Mici néni kevesebbet fekszik ágyban.

— Egy kis finom, erős húsolevest hoztam a művésznőnek. (Soha nem hozott ilyet, amíg ő kosztolta Mici nénit.) Fürkésző szemekkel vizsgálja hűtlen kosztosát.

— Sápadt tetszik lenni és mintha soványabb is.

— Igazán? — kérdi ijedten Mici néni. — Pedig nem érzem rosszul magamat.

— Nekem nyugodtan megmondhatja — bíztatja a házmesterné, amíg a párolgó tállal bemegy előtte a szobába. — Ez a kis leves jót fog tenni.

Mici néni valóban nagyon éhes. Épp akkor készült ebédelni a konyhában, mikor a házmesterné becsöngetett. Kati ugyanis mielőtt elmegy, elkészíti az ebédet, amit Mici néninek csak fel kell melegítenie. De a húsleves a kedvence, úgyhogy nyomban nekilát.

A házmesterné könnyes meghatottsággal nézi, hogyan kanalazza be Mici néni a levest.

— Ilyet biztosan sohasem főznek a művésznőnek.

— Hát ilyet nem — udvariaskodik Mici néni. — Tudja, a mai fiatalok már nem is tudnak így főzni.

A házmesterné megígéri, hogy máskor is felnéz, azután szeretettel végigsimítja tekintete a jóllakott Mici nénit. S egy jótett megnyugtató érzésével a szívében elégedetten távozik.

Mici néni pedig kimegy a konyhába, kiveszi a sütőből a Kati készítette ebédet, s másodszor is megebédel.

17

A házmesterné megint elfogja a kapuban Reháknét.

— Képzelve, csak úgy falta azt a húslevest. Higgye el, remegett a keze, úgy evett. Azt hittem rögtön sírni kezdek — s már el is kezd sírni.

Rehákné vigasztalóan simítja meg a karját:

— Holnap átküldök a Hédikemmel egy tál friss almáspitét annak a szerencsétlen öregasszonynak (azelőtt kimustrált kokott).

18

S már jön is Hédike az almás pitével. Most jár először Mici néni lakásában, hiszen ez tiltott terület volt a számára. Elfogódottan lép be a bűnös helyiségbe.

— Anyukám küldte Mici néninek — teszi le a tálát az asztalra. — És kérdezteti, mostanában miért nem tetszik átzörögni, ha orvosra van szükség.

— Van saját telefonunk — mutat kicsit büszkélkedve a sarokba Mici néni. — És mostanában nem is vagyok rosszul.

Hédike szeretne körülnézni a lakásban.

— Nézelődj csak, szívem — bíztatja Mici néni, s már neki is lát a pitének.

Hédi nézegeti a falon a képeket. Látszik az arcán, hogy ennél izgalmasabbra volt elkészülve. Csupa csipke, tüll és fodor, s néha egy-egy harisnyás láb harisnyakötővel. Ez volna a titokzatos és fülledt múlt?

És Úristen! A másik falon ezek a lovagok. Magas gallérral, hegyes bajusszal, csiptetővel vagy monoklival. Csupa bácsi.

Mici néni belép utána a szobába. Ellágyul az arca, mikor látja, hogy Hédi az ő hajdani gavallérjaiban gyönyörködik. Csak akkor hökken meg egy kicsit, mikor Hédi megfordul, s azt kérdezi:

— Tessék mondani, kik ezek a pókok?

19

Közben hazaérkezett Rehák doktor, s most éppen vitatkozik a feleségével.

— Igazán átvihetted volna magad, ha éppen pitét akarsz küldeni. Ez nem Hédinek való társaság.

— Ő akarta vinni. Tudod, milyen jószívű. És nem tilthatom örökké. Annál kíváncsibb lesz.

Rehák doktor morog. Sehogyan sem tetszik neki ez a dolog.

20

Mici néni és Hédi a kanapén kuporognak. Hédi felhúzott térdekkel, összegömbölyödve, mint egy cica, Mici néni kényelmes tartásban, de szemmel láthatóan feszült érdeklődéssel figyel Hédire. Mint egy gyerek az izgalmas mesét mondó felnőttre.

— Azt meséld el, Hédikem, még egyszer — mondja izgatottan —, hogy aztán mit csináltatok ott a házibulin, mikor a fiúk kikapcsolták a villanyórát. Mert ilyet még az életben nem hallottam.

— Á — legyint Hédi fölényesen —, azt mindenütt megcsinálják. A fiúk bemennek az egyik szobába, a lányok a másikba. Azután eloltják a villanyt...

Mikor itt tart előadásában, Mici néni legnagyobb bosszúságára csöngetnek kint.

Gál úr áll az ajtóban. Igen elegáns. Elfogódottan lép be a lakásba. Kezében aktatáska.

— Egy kis szíverősítőt hoztam — mosolyog Mici néni.

Micike valósággal belepirul a váratlan látogatásba. Hédi és történetei egyszerre elveszítették érdekességüket. Talán maga sem tudja miért, hirtelen hazugság csúszik ki a száján. Biztosan így akar megszabadulni Héditől.

— Az orvosom — mutat Gálra... — Gyere el máskor is, kislányom.

Hédi búcsúzik és elmegy.

Gál kiveszi aktatáskájából a szíverősítőt. Egy üveg konyakot.

— Isten éltesse a neve napján, művésznő.

Micike meg van hatva. Már régen nem tartják számon a névnapját. Gál dugóhúzózt keres, s közben kedvtelve nézegeti a lakást.

— Nem fél a művésznő egy ilyen nagy lakásban egyedül?

Mici néni habozik egy pillanatig, hogy bevallja-e eltartóit. De amikor meglátja a lakáson elmerengő férfi tekintetében a vágyódást (tudniillik a lakásra), nincs lelkiereje a vallomásra.

— Gyakran vannak vendégeim — mondja. — Úgy látszik, még nem felejtettek el egészen.

— Azt nem is lehet — udvarol Gál, míg könnyedén kihúzza a dugót az üvegből. — Igyunk az egészségére meg a sikereire.

— A sikereimre? — nevetgél Micike — az rég volt.

— Hát amik lesznek — tölti ki a konyakot Gál úr.

21

Hédi siet haza az izgalmas hírral: Mici néni, úgy látszik, azért nem zörget át mostanában orvosért, mert a lakói más orvost szerveztek be hozzá.

— Hogy néz ki az az orvos? — kérdi Rehákné, a gyanakvó.

— Hát — habozik Hédi —, én nem mennék el hozzá. Nem látszik elég komolynak, és orvosi táskája sem volt.

— Nem volt táskája? — csodálkozik Rehák doktor.

— Csak egy nagy aktatáska. Azt ütögette. Hogy abban van a szíverősítő. A szülők gondterhelten csóválják a fejüket.

— Úristen — sóhajt Rehákné —, kivel kezeltetik ezek?

Folytatná a mondatot, de belefagy a szó. A falon keresztül Mici néni öreg pianínójának hangja szűrődik át, s mellette férfi és női ének.

Ezek a hangok önmagukban is megdöbbenőek, hiszen Mici néni már vagy egy évtizede nem ült a zongorájához, s nem énekelt. De mennyivel riasztóbb jelenség ez egy orvosi látogatás alkalmával.

— Talán a gégéjét próbálja ki — töpreng Rehákné.

Rehák szigorúan csóválja a fejét.

— A gégének nem kell szíverősítő. És miért énekel az orvos is?

Szóval, elhatározták, hogy az első adandó alkalommal megvizsgáltatják Mici nénit a házban lakó Kálmán doktorral, mert ez az egész dolog „nagyon gyanús”.

22

Mici néni feláll a pianínó mellől. Gál úr tapsol.

— Csak ne hízelegjen — mondja Mici néni.

— Igazán nagyon rosszul ment. Tudja mióta nem ültem én a zongoránál?

— Nem látszik, kézit csókolom, nem látszik. A Paganini sem csinálná különben.

— Az hegedűs volt.

— Azért mondom.

— Nagy kópé maga — nyújtja búcsúra kezét Mici néni.

Gál kezét csókol. Majd észreveszi, hogy a konyakospohárban színültig még az ital.

— Ezt még megisszuk — emeli fel a poharat.

Mici néni is a magáét.

Gál nagyon jól érzi magát, miután felhajtották a konyakot, újra letelepszik.

— Nem énekelne még valamit?

Mici néni sűrűn sandít az órájára. Kezd ideges lenni, hiszen a „gyerekek” minden pillanatban hazaérkezhetnek. Mit mond nekik Gál úrról? S főleg: mit mond Gál úrnak a gyerekekről? Nem, ezt a találkozást egyelőre meg kell akadályozni.

— Ne haragudjon — mondja bágyadt mosollyal —, kicsit elfáradtam. Nem vagyok gyakorlatban. Majd legközelebb, jó?

Gál feláll, meghajol:

— És mikor legyen az a legközelebb?

Mici néni megszeppen egy kicsit:

— Majd felhívom, jó? Mondja meg, hol lehet magát felhívni?

Gál úr elszontyolodik. Otthon nincs telefonja, a standon pedig nem lehet privát beszélgetést folytatni. Szerencsére, szemben a taxiállomással van egy trafik. Azok szívesen a telefonhoz hívják, ha éppen benn áll a kocsik.

Ebben meg is állapotodnak.

Gál elmegy. Mici néni eldugja a félig kiürített konyakosüveget.

23

Alig távozik el Gál, új látogató érkezik. A házmesterné az ő jó szívével, azonkívül véres-májás hurkával és kolbásszal. Most kapta vidéki rokonaitól, ahol disznóölés volt, s nem állta meg, hogy egy kis kóstolót ne hozzon Mici néninek.

— Hallom orvos volt a művésznőnél? — mondja aggodalmasan. — Csak nincs valami baj?

— Á, semmi. Tudja, ez egy régi orvos barátom.

— Nekem nyugodtan megmondhatja — biztatja a házmesterné, s leteszi a kóstolót az asztalra. — De nem is firtatom. Higgye el, művésznő: ez a legjobb orvosság — mutat a disznótorosra.

Mici néni egyetért vele. Konyakozás után direkt kíván az ember egy kis harapnivalót. Neki is lát nyomban.

A házmesterné vele szemben ül le az asztalhoz, s az asztalra könyökölve meghatóttan nézi.

24

Kati jön hazafelé a hivatalból. Meglehetősen gondterhelt. Polyákné neki is megmagyarázta, hogy ő még akaratán kívül is árthat Mici néninek. (Nyitott ablak, nehéz koszt stb.) Mindenesetre betér az első Közértbe, és tíz deka sonkát vásárol Mici néninek. Meg is kéri a kiszolgálót:

— Soványát kérek, betegnek viszem.

Ugyanekkor Lacit is látjuk a sült csirke-boltban. Ő is a pult mögött áll, s a szövege majdnem azonos Katiéval.

— Huszonöt dekát kérek, ne legyen zsíros. Egy idős néninek viszem.

— Nem lesz sok neki huszonöt deka? — kérdezi a jóindulatú, csinos elárusító nő, látván, hogy egy gyámoltalan férfival áll szemben.

— Köszönöm, nem. Jó étvágya van — mosolyog vissza Laci.

25

Mici néni minden ablakot kitárt otthon, hogy a disznótoros illata elpárologjon. Nem esett erről eddig szó, de azért tudja, hogy a gyerekeknek nem esne jól, ha megtudnák, hogy mások is kosztolják őt. Hiszen igazán mindent megkap tőlük. De mit csináljon, ha mostanában olyan jó az étvágya.

Nemsokára Kati robog be. Mint mindig, most is csupa lelkiismeret-furdalás és aggodalom.

Mici néni éppen a morzsát szedegeti a szőnyegről.

— Szent Isten, Mici néni, miért hajlong? — ijedezik Kati.

Mici néni zavartan egyenesedik fel, de hamar magára talál. Nemhiába ugrott be annyiszor sikeresen.

— Egy kis morzsát szedegettem fel — mutatja tenyerében a kenyérmorzsákat. (Abból a kenyérből, amit a disznótoroshoz evett.)

— Miféle morzsákat? — hökkén meg Kati.

— Ettem egy kis kenyeret — süti le a szemét bűnbánóan Mici néni.

Most ijed meg csak igazán Kati. Az órájára néz. — Jaj, ennyire megkéstem. Már biztos éhes tetszik lenni.

— Á, már csöppet sem — szabadkozik Mici néni.

De Katit nem hatja meg ez a „szerénykedés”. Már rakja is tányérra a finom sovány sonkát, melléje zöldpaprikát, vaját, s Mici néni elé tálalja.

— Tessék rendesen enni. Kenyér az nem vacsora.

Mici néni nem bír ellenállni az illatozó sonkának.

Kati most felfedezi, hogy az ablakok tárva-nyitva vannak. Sebesen kezdi csukogatni őket.

— Jaj, ez a Laci megint nyitva felejtette. Még megfázik a Mici néni.

— Én nyitottam ki, szívem — mondja evés közben Mici néni. — Tudod, kevés volt a levegő.

— Rosszul érezte magát?

— Nem, nem — csak kinéztem az ablakon. Unatkoztam.

Mire Laci megérkezik, Mici néni már végére jár a vacsorának.

— Csak nem tetszett már megvacsorázni? — kiált fel Laci. — Remek sült csirkét hoztam, most vették ki az infravörös s ütőből — s meglobogtatja a jóillatú csomagot a levegőben.

— Én sonkát hoztam Mici néninek — mondja kicsit ingerülten Kati. — És nagyon ízlett neki. Ugye, Mici néni?

— Finom volt — bólint Mici néni. De szemét már nem tudja levenni a csomagról, s látható élvezettel szívja be az ingerlő illatot. — Igazán finom, könnyű kis sonka volt. Nagyon könnyű.

— Akkor megy ahhoz egy kis csibike is — bontja ki a csomagot Laci.

Mici néni már készíti a helyet a tányéron:

— De csak egy falatot — mondja.

26

Másnap reggel Rehákéknál, hosszú idő óta először, megkoppan a fal. Alig akarnak hinni a fülüknek. Hédi és a mamája együtt szaladnak át Mici nénihez.

Mici néni ágyban fekszik, s elég rossz bőrben van. A gyomrát fájlalja, és hányingerről panaszkodik.

Anya és lánya egymásra néznek. Mindenesetre felmennek Bartosnéhoz, s közlik vele a riasztó hírt. Majd hárman együtt becsöngetnek Kálmán doktorhoz. Az orvos szerencsére még otthon van. Valamennyien futva igyekeznek Mici néni lakására. S ez nem kis feltűnést kelt a házban. Az ajtó előtt az orvos megkockáztatja:

— Szeretném, ha nem jönnének be valamennyien, így csak Reháknéval megy be a lakásba.

— Mi baja van, kedves művésznő? — kérdezi, és megfogja Mici néni pulzusát.

— A gyomrom — nyöszörög Mici néni. — Valami van a gyomrommal.

— Majd mindjárt megnézzük.

27

Közben Mici néni lakása előtt a gangon tekintélyesre nőtt az érdeklődők száma. Mintha odabent kedves hozzátartozójukat operálnák.

— Tegnap is orvos volt nála — magyarázza, a beavatatlanoknak a házmesterné. — Kérem, mióta mi itt házmesterek vagyunk, ebben a házban még nem halt meg senki.

A félelmetes mondatra sóhaj és némaság a válasz.

Most lép ki az ajtón Kálmán doktor, s mögötte Rehákné, kezében a receptekkel.

Az orvost meglepi ez a szokatlan érdeklődés. Hiszen soha egy jó szót nem hallott Mici néniről.

— Mi baja van? — kérdezi az izgalomtól elfulladtan Bartosné.

— Valószínűleg gyomorrontás.

— Nem mérgezés? — kérdezi a házmesterné.

Az orvos vállat von.

— Hát lehet egy kis gyomormérgezés is. De a ricinus majd rendbehozza.

Az orvos eltávozik. Az összegyűltek azonban csak vonakodva oszlanak szét.

— A betegnek csendre van szüksége — figyelmezteti őket Rehákné.

Erre nagy nehezen dolgukra mennek.

28

Mici néni ágyban fekszik. Már sokkal jobban van, de azért hagyja magát ápolgatni. Hiszen ebben is olyan régen nem volt része.

Kati teát hoz neki citrommal és kétszersülttel.

Laci termofort tesz a hasára.

Kati óvatosan elhelyezi a dunyhán a tálcát, jó sok citromot csavar a teába.

— Meg tetszik látni, ez jó lesz. — Azután Lacihoz fordul, szemrehányó hangon:

— Tudtam, hogy az a vacsora meg fog ártani.

— De amikor olyan jóízűen ette — mentegetőzik Laci.

Mici néni közben elmerülten rágcsálja a kétszersültet, s issza rá a teát, mintha nem is róla lenne szó.

— Akármilyen jóízűen ette — pattog Kati —, sonkára nem kell sült csirkét enni. Az kész gyomorrontás.

Mici néni szinte eldugja a fejét a bögrében, nem lát, nem hall semmit.

— Hátha a sonka nem volt friss? — jön méregbe Laci.

Katinak lassan könnyessé válik a szeme a méregtől és a megbántottságtól.

— Mici néni, milyen volt a sonka?

Mici néni kénytelen kilépni semlegességéből.

— Finom volt, Katikám.

— Mici néni, milyen volt a csirke?

— Finom volt, Lacikám.

— Persze hogy finom volt — mondja Kati Lacinak sírós méreggel — de nem a sonkára. — Legközelebb majd disznótorossal leped meg.

Mici néninek torkán akad a tea.

Kati enyhén hátba vágja. Laci sértődötten vonul ki a konyhába. Ilyet mondani, hogy ő disznótorost hozna Mici néninek.

Szóval, összevesztek. Talán először életükben.

29

Kati megint arra lép be a laboratóriumba, hogy kolléganői elhallgatnak és szétrebbennek.

— Mi bajotok van megint? — kérdezi elkínzottan.

Hosszú csönd, mindegyik a maga lombikjával foglalatосkodik.

Polyákné szólal meg végül:

— Halljuk, hogy beteg a lakásadótok.

— Elrontotta a gyomrát — mondja Kati. Majd kis szünet után: — de nem tudtam, hogy a rádió már bemondta.

— Nem a rádióból tudom — mondja Polyákné csupa jóakarattal: — Mi igazán jót akarunk neked... Mondd, Katikám, eléggé vigyáztok ti arra az öregasszonyra?

Kati kezéből kicsúszik a kémcső, s csörömpölve törik szét a kövön.

30

Gál úr taxija, a Pejkó, beáll a standra. A közelben játszó gyerekek, akiknek nagy barátja a fiákeres sofőr — megrohanják. Ha csak módja nyílik rá, megkocsikáztatja őket.

Most elég rosszkedvű. Nem tudja mi van Mici nénivel, miért nem telefonál.

Kiszáll a kocsiból, s átmegy a szemközti trafikba. Cigaretta-t vásárol, s közben mellékesen, majdnem szemérmesen megkérdezi:

— Nem kerestek véletlenül telefonon?

— Nono, szaktárs — csóválja a fejét az öreg trafikos —, csak nem fogtunk mi is tüzet —, s közben tűzzel kínálja vevőjét. — Ezt hagyjuk már ezekre a legényekre — mutat ki a fiatal sofőrökre. — Azokat ma már mind keresték. De magát?... — és szomorúan csóválja a fejét.

Gál mintha nem is hallaná, kinéz az üvegajtón. A Pejkót bámulja, amit úgy elleptek a gyerekek, mint egy igazi lovat az igazi legyek.

Laci az igazgatója szobájában ül egy fotelban, s idegesen cigarettázik.

Az igazgató fel-alá sétál a szobában, egy levelet lóbál a kezében. Hol belenéz a levélbe, hol lecsapja az íróasztalra, hol újra felkapja.

— Persze, én tisztában vagyok vele — mondja —, hogy ebben a levélben sok alaptalan dolog van.

— Csak alaptalan dolgok vannak benne. Hitvány fantázia. Én eldobnám az ilyen névtelen levelet.

Az igazgató összegyűri a levelet, és bedobja a papírkosárba. De egész különös módon felindult. Alig hihető, hogy ezt csak a levél okozta.

— Azt hiszem, nincs igazad, Bokor kartárs — mondja menet közben. — Erre fel kell figyelni... Mert mi a helyzet, kérlek. Tudod, hogy én társbérletben lakom már évek óta az anyósommal. — Egyre izgatottabban rója a szobát. — Most gondold el, hozzájuthatok egy gyönyörű lakáshoz, értékes bútorokhoz. Nyugodtan élhetek... S akkor engem ebben, kérlek — egyre dühösebb lesz —, megakadályoz egy beteg kis öregasszony. Miatta nincs nekem valódi otthonom. — Már teljesen kikelt magából. — Egy haszontalan kis öregasszony, akinek nincs senkije a világon, akire már semmi szükség... Hát van kérlek olyan épeszű ember...

Laci hirtelen feláll:

— Ezt tanácsnak számod?

Az igazgató hirtelen kijózanodik. Leül az íróasztala mögé. Ez jó bástya ilyenkor.

— Ostoba vicceid vannak, Bokor kartárs — törli meg a homlokát. — Csak meg akartam mutatni neked, mi játszódhatik le egy ilyen emberben — csap a papírkosárra —, mielőtt megírja a levelet.

— Én is így képzeltem — mondja csendesen Laci, és kimegy a szobából.

Talán ugyanebben az időben, szokatlan látogatók érkeznek Mici nénihez. Két komoly férfiú csönget be az ajtón. Mici néni már régen maga nyit ajtót. Mostanában napközben már nagyon ritkán fekszik. Az orvos is azt tanácsolta, hogy járkaljon, mozogjon többet, mert hízni kezdett.

A két férfi a tanácstól jött.

Mici néni nagyon meghatódik. Úgy látszik, nem írta hiába a levelet. Mégis meggondolták magukat.

— A beázott mennyezet miatt? — kérdezi élénken.

— Nem — mondja szinte egyszerre a két komoly férfi. — Fontosabb dologról van szó.

Mici néni, akinek Wlassich államtitkársága óta nem volt dolga hivatalos személlyel,

egyszerre fontosságának tudatára ébred.

— Fáradjanak be. Foglaljanak helyet. Miben lehetek szolgálatukra?

Az idősebb mélyen a szemébe néz:

— Hogy érzi magát a művésznő?

— Köszönöm jól.

A két férfi összenéz. A felelet láthatóan meglepi őket. A névtelen levél után, amit kaptak, most panaszárdatot vártak.

Az idősebb siet megnyugtatni Mici nénit.

— Nem kell tőlünk félnie a művésznőnek.

— Miért félnék? — csodálkozik Micike.

A másik kinyitja az aktatáskáját, belenéz egy aktába, s megkérdezi:

— Mit tetszett ma ebédelni?

— Fasírtot kelkáposztával.

— Elég volt?

— Hogyne. Még vacsorára is eltettem.

A két férfi megint összenéz. Egyre gondterheltebbek. A fiatalabb újra beletekint az aktába, s azután megkérdezi:

— Mikor bántalmazták utoljára?

Ez a kérdés, úgy látszik, talált, mert Mici néni hirtelen felélénkül.

— Jó, hogy tetszik kérdezni. A Pálfalvy Ilka. Egy esernyővel.

A fiatalabb buzgón és elégedetten jegyez. S közben kérdez.

— Szóval esernyővel? És mi okból?

Mici néni nagyon felindult:

— Azt mondta kérem, hogy kikezdtem a szeretőjével... Márhogy én, kérem... azzal a negyvenéves trotlival?!

A fiatalabb hirtelen abba hagyja a jegyzést, s tanácstalanul az idősebbre néz. Kicsit hallgatnak, töprengenek.

— Ez mikor történt, kérem? — kérdezi az idősebbik.

— Megmondom pontosan — háborog Mici néni. — 1920. szeptember 15-én. Aznap nyitott a színház, azért tudom. Én rögtön megtettem a feljelentést. — Most megcsóválja a fejét: — De hogy ezt ilyen sokáig fektették kérem...

A két férfi még egyszer összenéz. Egy utolsó kísérlet következik.

— Önt egy fiatal házaspár gondolja, ugyebár? — kérdezi az idősebbik.

— Igen — válaszolja lelkesen Mici néni. — Aranyos emberek.

A két férfi, mintha vezényszóra tenné, egyszerre áll fel és búcsúzik. De azért lelkére kötik Mici néninek, ha ellátás, bánásmód tekintetében bármilyen panasza volna, okvetlenül forduljon a tanácshoz.

— És a beázott mennyezet? — mutat Mici néni ágya fölé a plafonra. — Egyszer rám fog szakadni, kérem.

— Az a házkezelőségre tartozik — mondják és elmennek.

33

Micike unatkozik otthon. A gyerekek csak hat felé jönnek haza, ő meg úgy szeretné már elmesélni valakinek, hogy még mindig nem közömbös az állam számára. Az orvos különben is azt tanácsolta, hogy sétáljon. Miért ne sétálna hát. S miért ne sétáljon éppen a felé a stand felé, ahonnan Gál úr szokott útnak indulni. Gált éppen elhívták telefonon,

s most fut ki kocsijával az állomásról. Micike megismeri, és int neki, de a sofőr mutatja, hogy nem „szabad”, s már menne tovább, mikor hirtelen rájön, ki integetett neki. Csak úgy csikorog a fék, mikor megáll. Kiugrik a kocsiból.

— Nahát, alig ismertem meg a művésznőt, olyan jól tetszik kinézni.
— A taxirendelést átadja egy kollégájának, s Mici néni beül mellé a kocsiba.

— Haza? — kérdezi Gál.

— Nem sürgős.

— Akkor kocsikázzunk.

S a taxi szabad jelzéssel, vígan kanyarog a pesti utcákon. Ha valaki meg akarja állítani, Gál kikiáltja a varázsszót: „Váltani megyek.”

A tükörből mondja utasának:

— Mellettem még úgysem ült a...

— Mondja, hogy Micike.

— Mondhatom?

— Mondja csak bátran.

Gál úr kicsit elfogódott:

— Szóval, hová menjünk... Micike?

— Sehová. Kocsikázzunk.

Gál úrnak romantikus ötlete támad. Járják be taxival azokat a helyeket, ahol annak idején Micikét és gavallérait fiákeren fuvarozta.

— Na, Pejko, menjünk a Vigadóhoz — mondja a taxinak.

Oda is mennek. Legalábbis a helyére. Azután a Népszínház helyére. Gál úr pontosan emlékszik rá, hogy honnan hová és kivel szállította Micikét. Néha vitatkoznak felette, de kiderül, hogy Gál jobban tudja.

— Itt szálltak be a Majláth gróf úrral előadás után, és innen vittem magukat... Micike — most nagyot sóhajt — a Bajza utcába. Ott lakott a gróf úr — mondja, és dühösen belelép a gázba.

Már ott is vannak a gróf hajdani villája előtt.

— Megszámoltam, hogy hányszor csókolta meg útközben — mondja kis szemrehányással. — Tudja hányszor? Pontosan százszor.

— Ne bolondozzon — nevet Mici —, két perc alatt?

— A fiáker lassabban járt — legyint Gál. — Pedig meghajtottam a lovakat..

Az emlékek hatására mind a ketten elérzékenyednek. Gál meg is kockáztatja:

— Most pedig meglátogatom, jó?

Micike az órájára néz. Tudja, hogy a fiatalok otthon vannak már, s egyszerre szemérmessé válik.

— Nem, most nem. Még alig ismerjük egymást. Majd talán legközelebb.

Gál belenyugszik, s hazafelé menet még közli, hogy van ám neki saját lova is, a Ráró. Így becézi a Csepel motorkerékpárját. Azzal jár be a garázsba sashalmi otthonából — annak is a személyzeti szobájából — mondja keserűen.

— Szeret motorozni? — kérdezi Micikét.

— Biztosan.

Mici néni kérésére nem a ház előtt állnak meg, mert „nem szeretné, ha a lakók meglátnák, és „pletykálnának”...

34

A fiatalok otthon már izgatottan várják. Életük úgyis csupa aggodalom Mici néni miatt. Rohannak haza a hivatalból, s színházba, moziba csak este mernek elmenni, mikor Mici nénit már lefektették.

— Mi történt, Mici néni? — fogadják ijedten, mikor megérkezik.

— Az SZTK-ban voltam — hazudik Mici néni, szemrebbenés nélkül.

— Csak nem volt rosszul?

— Nem, nem — nyugtatja őket Mici néni —, csak a zsábámra kértem valamit. Tudjátok, megint érzi a derekam.

— És mit mondtak? — aggódnak a fiatalok.

Mici néni felvillan az ötlet, hogyan lóghatna meg máskor is minél zavartalanabban.

— Azt mondták, injekciókra kell járnom. Lehet, hogy minden második nap, majd meglátják.

— Egyedül nem mehet el, Mici néni — jelenti ki Kati. — Majd mi felváltva elkísérjük.

Mici néni rémülten szabadkozik, de Katiék nem engednek. Végül is pityergésre fogja a dolgot:

— Úgy látszik, már olyan beteg vagyok, hogy nem is mertek egyedül az utcára kiengedni.

— Dehogy beteg, Mici néni — nyugtatja Kati.

— Akkor miért nem mehetek magam?

— Persze hogy mehet — dönti el a vitát Laci.

35

A mai viharos nap s az izgalmak megviselték egy kicsit Mici nénit.

Katiék lefektetik, azután elmennek moziba. Kati azonban nyugtalan a moziban. Még nyugtalanabbá válik, mikor meglátja az Állami Biztosító kisfilmjét, mely a legkülönbözőbb balesetekkel rémítgeti a nézőket. Mikor egy ház kigyullad a vásznon, odasúgja Lacinak:

— Te, Mici néni cigarettázott, mikor eljöttünk hazulról.

— Miért ne cigarettázna?

— És ha elaludt közben — suttogja Kati.

— Akkor nem cigarettázik tovább.

— És arra nem gondolsz, hogy az égő cigarettától kigyulladhat az ágya?

— Nem fog kigyulladni.

— Lacikám, én olyan nyugtalan vagyok — mondja kis hallgatás után Kati. — Mici néni nem érezte jól magát, mikor eljöttünk.

Laci bátorítón szorítja meg felesége kezét.

— Biztosan megint felizgattak a hivatalban. Ne törődj velük.

— Tudod, a Polyákné, akinek a férje pszichológus, ma megmagyarázta nekem, hogy nekünk annyira létérdekünk, hogy Mici néni... szóval, hogy a Mici nénival valami történjen, hogy tudattalanul is törekszünk erre.

Laci közbevág:

— Polyákné férje ideg orvos?

— Igen.

— Akkor mondd meg neki, hogy vizsgálta meg magát a férjével.

Katinak síróssá válik a hangja:

— Ne viccelj, Lacikám, ez komoly tudomány. Például azt mondta Polyákné, hogy mi azt hisszük, hogy nyitva „felejtettük” az ablakot, pedig tulajdonképpen akarattal hagyjuk nyitva, hogy megfázzon a Mici néni.

— Inkább nézd a filmet — suttogja Laci.

Katinak azonban nincs nyugta. A szünetben hazamegy. Laci dühösen marad...

36

Kati kettesével veszi a lépcsőket, olyan izgatott. Kinyitja az ajtót. Bentről vidám zene szól. Mici néni pongyolában a pianínónál ül. Kicsit botladozva játszik rajta, és énekel kis hangján.

— Miért nem tetszik már aludni?

— Nem tudok, Katikám — mondja panaszosan Mici néni. (Általában, ha a fiatalokkal beszél, mindig öreg és beteges.)

— Az altatót be tetszett már venni?

— Nem vettem be — nyafog Mici néni —, azt mindig a Lacika szokta beadni.

Kati újra ágyba tessékeli Mici nénit, kanálba tölti az altatót, s beadja:

— Most pedig tessék szépen aludni.

Katit is kimerítette a sok izgalom. Mikor hallja Mici néni egyenletes szuszogását, eszik valamit, s lefekszik aludni.

Laci nemsokára hazajön. Lábujjhegyen igyekszik átmenni Mici néni szobáján. De Mici néni forgolódni kezd. Ma nagyon nyugtalanul alszik, túl sok élményben volt része.

— Nem alszik, Mici néni?

— Nem tudok — motyogja Mici néni álomittasan.

Laci észbe kap. Persze, ma még nem adta be az altatót.

Betölti a kanálba, és beadja a félig kábult Mici néninek. Egy fél kanállal meg is toldja, hogy jobban aludjon. Azután bemegy szobájukba. Sötétben vetkőzik, és bebújik Kati mellé az ágyba.

— Jaj de jó, hogy hazajöttél — suttogja félálomban Kati.

Laci magához vonja.

— Hogy vagy, szívem? Olyan izgatott voltál.

— Ma kétszer is megszédültem — suttogja Kati. — Úgy látszik, most kezd a kölyök rosszkodni.

— Bántja az önérzetét, hogy eltitkoljuk.

Elhatározzák, hogy másnap elmondanak mindent Mici néninek. Biztos, hogy Mici néni nem fog haragudni, hiszen annyira szereti őket. Így megvigasztalódva még szorosabban összebújnak. Jóval később még azt suttogja Laci:

— Azt is mondhatjuk, hogy mikor idejöttünk, még nem volt semmi. És azt igazán nem kívánhatja...

— Pszt — teszi a fiú szájára kezét Kati. — Még felébred. Holnap mindent megmondunk...

37

De másnap nem mondanak meg semmit, mert Mici néni nem hajlandó felébredni. Laciék meg nem akarnak úgy elmenni, hogy meg ne reggeliztessék.

— Nem értem, miért alszik olyan soká — aggódik Kati. — Hiszen tegnap korábban adtam be az altatót.

— Te is adtál neki altatót?

— Miért, te is?

Persze, egyikük sem megy hivatalba. Kávéfőzés, tormareszelés. Mici néni megissza a kávé, megszagolja a tormát, tüsszent, és tovább alszik. Laciék ijedtükben átszaladnak Kálmán doktorért. A ház persze mindent megtud pillanatok alatt. Olyan mint a felbolygatott méhkas.

Csak Mici néni alszik édesen.

Az orvos megvizsgálja:

— Semmi baja — mondja. — Hagyják nyugodtan aludni.

38

Az altatóesetnek persze híre megy az üzemben is. Lacit a kábítószer-részlegről áthelyezik a penicillin-osztályra...

S ami a legnagyobb baj: Mici néni egyre nehezebb vigyázni. Állandóan kimarad. Hol „orvosnál volt”, hol a „barátnőit látogatta meg”. Mondja is a házmesterné a lakóknak: „Szegény asszonyt kiűzik az otthonából. Azelőtt a barátnői jártak hozzá, most neki kell elmenni hozzájuk a beteg szívével...”

Kati szépitőszerei meglepően gyorsan fogynak. Mici néni alapos munkát végez, mielőtt randevúra megy. Mintha színpadra sminkelné magát.

39

Egy délután elmegy így kikészítve. Ruganyosan, könnyedén. Csak akkor válik öregessé a járása, mikor nem sikerül kisurrannia a kapun, mert szembejön a házmesterné. Az ránéz Mici néni pirosló orcájára, s résztvevően mondja:

— Csak nem lázas a művésznő?

— De azt hiszem, egy kicsit. El is megyek az orvoshoz.

A házmesterné el akarja kísélni, de Mici néni lebeszéli.

Azután átvág néhány utcán, s minél távolabb kerül a háztól, annál ruganyosabb a járása. A szokott helyen Gál várja a Ráróval. Micike teljesen gyakorlottan helyezkedik el a motorkerékpár hátsó ülésén. Látszik, hogy már jártasságra tett szert a motorozásban.

Gálnak valami furcsa dolog jut az eszébe. El is neveti magát.

— Nahát, most pont olyan, mint mikor a bakon ültem, maga meg hátul, Micike.

— És most is bizsereg tőle a tarkója?

— Most bizsereg csak igazán — mondja vidáman Gál —, mert most egyedül ül —, és begyújtja a motort.

A Ráró megugrik.

40

A Hármashatárhegyre mennek vacsorázni.

Gál persze mindenhová tudja az utat, akár behunyt szemmel is. Amíg a vendéglők kapujáig ér, tökéletes a biztonsága, a kapukon belül azonban láthatóan elfogódott. Ott Micike virágzik ki. Több évtizedes tapasztalata úgy elevenedik fel benne, mintha az ágybanfekvős, magányos öregség csak rossz álom lett volna.

Gavallérja meghatott tisztelettel nézi, hogy beszél a pincérekkel és miket rendel. Egy olyan világba került be a hajdani fiákeres, melynek egész életében csak a kapujáig jutott el. Igyekszik hát méltóan viselkedni, amitől egy kissé századeleji lesz a modora. Ahogy a gróf uraktól és tiszt uraktól látta annak idején. De ez csak felvett modor, ő tulajdonképpen modern ember, hiszen több mint tíz éve van taxin. S amikor egy kicsit iszik már, lefoszlik róla a Majláth gróf modora. Minden pohárnál jobban foszlik. S végül „Majláth gróf” Micike térdére csapva azt mondja:

— Elvinnélek, Micike, mit szólsz hozzá? Csak nem állsz meg négy férjnél? Pláne grófknál. Utóvégre demokrácia van... Most pedig hazamegyünk.

— Nagyon késő van — sóhajtja Micike. — Ez borzasztó pletykás ház. Tudja, az ember többet megengedhet magának, ha színpadon van, mintha nyugdíjban...

41

Végül is egy délután engedélyt ad Gál úrnak a látogatásra. A fiatalok azt mondták, hogy Kati szüleihez mennek, s csak később jönnek haza. Vacsorát persze készítettek.

Azt mindenesetre lelkére köti gavallérjának, ha valaki érdeklődik, „mert ez egy nagyon pletykás ház” — mondja azt, hogy orvos. Úgy tervezték, hogy Gál érte jön, otthon megvacsoráznak, aztán elmennek valahová szórakozni.

42

A gavallér megérkezik a motorral. Izgatott és elegáns. A házmesternél persze nem sikerül elkerülnie.

— Kit tetszik keresni?

— A Hangay művésznőt.

— Biztos orvos tetszik lenni — segíti át a hazugságon Gált a házmesterné.

— Az, az — bólint Gál.

A házmesterné mindenesetre felkíséri.

— Tessék már megmondani, mi baja van ennek a szegény öregasszonynak? — faggatja.

Gál nagy kínban van. Csak a lóbetegségeket ismeri, és persze a motorbetegségeket. Ezekből állítja össze gyorsan diagnózisát:

— Lépfenéje van a kuplungjának.

A házmesterné elszörnyedve hallgatja.

43

Laci és Kati hivatal után úgy döntenek, hogy ma mégsem mennek Kati szüleihez, hanem megvacsoráznak otthon, lefektetik Mici nénit, azután elmennek egyszer táncolni. El is indulnak karöltve hazafelé...

Otthon nagyon kellemes a hangulat. Mici néni épp most ragasztotta be Gál képét abba az albumba, ahol eddig csak grófok, pénzarisztokraták és katonatisztek voltak. Ez nagyon jólesik Gál úrnak. Kicsit ittak is már. A Kati által készített vacsorán testvériesen megosztóznak, s Micike a pianinóhoz ül. Kicsi hangján régi szerepeiből énekel. Gál úr a fotelban ül és szivarozik. Micike Gál úr kedvenc kupléit énekli, s a gavallér a refréneket együtt énekli Micikével...

Katiék hazaérnek. A házmesterné természetesen találkozik velük, s közli, hogy „már megint orvos jött ahhoz a szegény asszonyhoz”. Majd nyomatékosan hozzáteszi:

— Mióta mi itt házmesterek vagyunk, ebben a házban nem halt meg, kérem, senki.

Alig nyitják ki az ajtót Laciék, megbizonyosodhatnak róla, hogy most sem fenyeget ilyen tragikus esemény. Mici és Gál együtt énekelnek. Úgy bejöttek, hogy az ajtónyílást sem veszik észre. Micikének most minden színésznői tapasztalatára szüksége van, hogy kivágja magát. (Hiszen a gyerekeknek nem akarja elárulni, hogy vőlegénye van, a vőlegénynek pedig azt, hogy lakói.)

— Köszönöm, már sokkal jobban vagyok — mosolyog Gálra, mikor észreveszi Katiékat. — Azután Katiéknak magyarázza: „Ez Gál doktor úr, régi barátom. Azt tanácsolta, foglaljam el magamat valamivel, ne gondoljak folyton a betegségekre. Inkább együtt énekelt velem. Hát nem kedves? Üljetek le, gyerekek. Isztok egy kis konyakot — játssza a háziasszonyt.

Laci és Kati kábán engedelmeskednek. Szerencsére a doktornak el kell mennie.

Laciék pedig megmagyarázzák, azért nem mentek látogatóba, mert ma este szeretnének egy kicsit szórakozni menni. Ha Mici néni nem bánja.

Mici néni dehogyis bánja.

Kikíséri a „doktor”, és az előszobában gyorsan megbeszéli, hol várja őt a motorral.

— Tudjátok — magyarázza mikor visszajön —, azért volt olyan ostoba a helyzet, mert nem akartam, hogy megtudja, hogy lakóim vannak. Ez még akkor ismert, mikor komornám volt. Ugye, megértitek?

Laciék megértően bólogatnak.

— Szóval szórakozni mentek este? — kérdezte Mici néni.

— Igen — jelenti ki határozottan Laci. — Katinak szüksége van egy kis kikapcsolódásra.

— Persze, persze — helyesel Mici néni. — És mikor jöttök haza?

— Nem maradunk soká — nyugtatja meg Kati. De azután gyanakvás fogja el: — Miért tetszik kérdezni?

Mici néni zavarba jön.

— Semmi, csak kíváncsiságból.

— Biztosan nem érzi jól magát? — faggatja Kati. — Mondott valamit az orvos?

— Á, semmit, csak hogy a szívem...

— Mi van a szívével? — ijed meg Kati. De Mici néni még jobban.

— Hogy a szívem nagyon jó.

Mici néninek minden képességét latba kellett vetnie, hogy rábírja Katit az elmenésre. Persze, a szokott feltétellel: ágyba kell feküdni, el kell aludni.

Mici néni feltűnő készséggel és gyorsan engedelmeskedik (nem akarja soká vártni gavallérját). Alig fekszik le, már el is alszik.

44

Abban a pillanatban, mikor az ajtó becsapódik Katiék után, Mici néni kipattan az ágyból. Jön a sminkelés, persze Kati kozmetikai szereiből, majd a ruhák válogatása.

Rövid töprengés után Kati új fehér nyári kabátját is felveszi.

Szerencsére sikerül észrevétlenül kisurrannia a házból...

A gavallér már türelmetlenül túráztatja a motort: miért késik Micike. De amikor megjelenik végre fehér kabátkájában, minden méreg elpárolog szívéből.

— Hová megyünk? — kérdezi Micike izgatottan.

— A Budavárba.

S már robognak is. A motor utoléri azt az autóbust, melyen Katiék igyekeznek át Budára. Persze szintén a Budavárba.

Micikéék jóval előbb érnek oda...

Gál úr pezsgőt rendel, azután sós mandulát. Már kezd betanulni a dologba. Micike spicces lesz.

— Tudja, hogy ennek a helyén volt valamikor Csekonitsnak egy kis palotája? — kacarász Micike.

— Tudom — komorul el Gál úr, s felhajt két pohár pezsgőt. — Egy este idehoztam magát, Micike. És itt vártam magára hajnalig.

Micike vigasztalóan simogatja meg Gál úr karját:

— Na ne borongjon. Az régen volt. És nem is volt szerelem.

— Mennyit kapott? — kérdi Gál a sok pezsgő hatására.

— Ugyan kérem — mondja Micike méltatlankodva.

— Mert én háromszázat — a fuvarért.

— Ó, a pizok — mérgelődik Micike, és javaslatot tesz, hogy most már nyugodtan tegeződhetnek.

Meg is isszák a pertut.

Gál urat különben Alfrédnek hívják, ami nagyon tetszik Micikének.

— Gyere, Alfréd, táncoljunk. Azért mert te háromszázat kaptál, még felkérhetsz.

Ráteszi a székre Kati fehér kabátját, és Alfréddal a nyüzsgő parkettre megy...

Katiék most szállnak le az autóbusról, és indulnak a mulató irányába. Kati tele van aggodalommal:

— Nem kellett volna ma otthagynunk. Az az orvosi látogatás nem tetszik nekem. Valamit titkol előttünk.

— Mélyen aludt, mikor eljöttünk — nyugtatja meg Laci. — Hidd el, nincs semmi baja.

— Tudod, a Polyákné azt mondta...

Laci közbevág:

— Mondd, táncolni akarsz most vagy pszichoanalizálni?

— Lacikám — torpan meg az asszony —, elzártad a gázt mielőtt eljöttünk?

Laci töpreng.

— Ördög tudja... Te főzted a teát.

— De én nem emlékszem rá, hogy elzártam volna.

— Akkor égve maradt. Az sem szerencsétlenség.

— De én attól félek, hogy te elzártad, azután én is elzártam, tehát kinyitottam...

— Ezt a Pólyáiménak köszönhetem — mérgelődik Laci, de már ő is bizonytalan a dolgában. — Hidd el, Katikám, az állapotod tesz ilyen érzékennyé. Jót tesz majd egy kis szórakozás.

Bemennek a vendéglőbe. Letelepszenek egy üres asztalhoz.

— Pezsgőt iszunk, jó? — fogja át Kati vállát Laci. — Mindjárt rózsaszínben fogod látni Mici nénit is meg a Freudot is.

Kati a férjéhez bújik.

— Igyál, szívem — tölt neki Laci az asztalra tett pezsgőből. — A kicsi egészségére meg a Mici néni egészségére.

Kati felhajtja a pezsgőt, de mellényel ijedtében. A táncolók közt rémet lát. Úgy rémlik neki, Mici néni ropja a mambót. Mintha a tekintetük is találkozna egy pillanatra. De azután a jelenés partnerével együtt eltűnik a kavargásban.

Kati elsápadva mered a parkettre.

— Mi történt, szívem? — kérdezi Laci.

Katinak alig jön hang az ajkára.

— A... a Mici néni... A Mici nénit láttam mambózní.

Laci aggódva fogja meg Kati pulzusát.

— Nincs lázad, szívem... Igyál még egy pohárral... Holnap pedig megmondjuk a Mici néninek a gyereket. Mert a lelkipurdalás láttat veled rémeket.

De Kati nem tudja szemét levenni a táncolókról, úgy suttozja:

— Meg mernék esküdni, hogy őt láttam, csak mintha sokkal fiatalabb lett volna... Mondd, nem hagytuk mi mégis nyitva a gázt?

— És ha nyitva hagytuk volna, akkor most itt táncolna? Egy mambózó kísértet?

— Nem tudom, szívem, borzasztó volt — didereg Kati. — Menjünk haza, Lacikám...

46

Mici néniék asztalánál, mely a terem másik végében van, ugyanilyen nyugtalan a hangulat. Mici néni úgy véli, hogy Kati felfedezte őt, bár ő gyorsan elfordult, és abbahagyta a táncot.

Mi történt, Micike? — aggódik Alfréd. — Túlságosan megforgattalak?

Micike ajkán a pezsgő hatására, és a hirtelen felindulástól kicsúszik az áruzó mondat:

— Itt vannak a lakóim. Azt hiszem, megláttak.

— Te nem egyedül laksz? — döbben meg Alfréd.

— Nem. Ne haragudj — simítja meg a férfi kezét. — Momentán nem. De holnap megmondom nekik, hogy férjhez megyek. Hogy kell a lakás. Meglátod, minden rendbejön, nagyon rendesek.

Azután észreveszi, hogy Laciék fizetnek, és mennek kifelé.

— Hazamennek — suttogja ijedten. — Otthon kell, hogy találjanak.

Ők is fizetnek, és mennek kifelé. Micike valósággal húzza maga után kelletlenül engedelmeskedő gavallérját.

Mikor kilépnek a kertajtón, látják, hogy Laciék megállítanak egy taxit és beszállnak.

— Meg kell előznünk őket — buzdítja lovagját Mici...

Gálnak tetszik a feladat.

47

Szabályos éjszakai üldözés kezdődik, akadályokkal és izgalmakkal. A taxiban Kati Lacihoz simulva suttogja:

— Ugye, nem haragszol, szívem? Máris jobban vagyok.

— Holnap mindent megmondunk — szorítja magához bátorítóan Laci...

Robog utánuk a motorbicikli.

Micike a motor zaját is túlkiabálva biztatja lovagját:

— Alfréd, előzd meg!

Egy stopp-keresztződésnél a taxi megáll, de Gál úr lovagi indulatában fittyet hány a KRESZ-nek, és elrobog a taxi mellett...

— Láttad? — bújik rémülten Laci karjába Kati.

— Mit?

— Hát... Hát ezt a motorbiciklit. Üristen!

— Csak azt ne mondd, hogy ezen is a Mici néni ült.

— Jaj, én úgy láttam — nyöszörög Kati. — Mondd, lehet ez a terhességtől?

— Biztosan attól van. Otthon majd megnyugszol...

A motor már nagy előnnyel robog. Keresztül vágat egy pocsolyán. Ettől Kati fehér kabátja merő sárpetty lesz...

48

Katiék megérkeznek a házhoz. Kapukulccsal mennek be. (Az volt Mici néninél is...)

Felrohannak a lépcsőn. Gázszag nincs, szerencsére. Benyitnak a konyhába. A gáz szabályosan elzárva. Azután roppant halkan kinyitják Mici néni szobájának ajtaját. A beszűrődő fényben jól látni, hogy Mici néni nyakáig húzott takaróval, mélyen alszik. Kicsit hallgatják a szuszogását, azután lábujjhegyen átmennek a szobájukba. Lerogynak a rekamiéra. Katiból úgy oldódik a feszültség, hogy Laci mellére hullva sírdogál. Laci simogatja a haját, nyugtatgatja, s közben mint egy gyereket vetkőzteti. Kati vigasztalódik: eloltja a villanyt...

Mici néni, mikor látja az ajtó hasadékán, hogy a másik szobában sötét lett, óvatosan felül az ágyban.

Még rajta van az estélyi ruha.

Lassan, hogy zajt ne csapjon, kezdi lehántani magáról. De mikor a szomszéd szobából szerelmes suttogások és csókok hangját hallja, úgy véli, hogy felesleges az óvatosság. És vidáman vetkőzik tovább. Azután elégedetten nyújtózik el az ágyon. Mégsem volt ez rossz este. És holnap bevallja a vőlegényt.

Önkéntelenül néhány taktust dudol a mambóból, amire olyan jól táncoltak.

49

Kati túlcsigázott idegei felfogják a dallamot. Kibontakozik férje szerelmes karjai közül:

— Lacikám, hallod?

— Mit?

— A Mici néni énekel.

Laci kicsit meg van bántva férfiúi önérzetében:

— Most miért a Mici nénire figyelsz? Különben sem énekel.

— De énekel. Hallottam. Nem hallucinálok...

— Jó, jó — nyugtatja Laci. — Biztosan álmában énekelt... Valami régi szerepéből...

— Nem régi szerepéből — hangzik tompán Kati hangja. — Amit ma játszottak a Budavárban. A mambót.

Laci megfordul, és belefúrja fejét a párnába.

Kati is megfordul, és felgyújtja az éjjeliszekrény-lámpát, hogy idegcsillapítót vegyen be. Egy könyvet pillant meg Laci polcán. Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés.

Remeg a hangja:

— Te a Bűn és bűnhődést olvasod?

— Ez szemrehányás?

— Amelyikben az a Raszkolnyikov megöli az öregasszonyt?

Laci dühösen fordul meg, és eloltja a villanyt: — Jól tette.

— Úristen — temeti a kezébe az arcát Kati.

— Azt hiszem, a Polyáknét megölöm — mondja határozottan Laci. — De előbb aludni szeretnék.

Kati halkan zokog, majd lassan elcsendesül. Laci is alszik már. Csak az öreg óra ketyeg...

50

Mici néni mosolyog álmában. Mosolyog, de néha tüsszent. Persze, megfázott egy kicsit az éjszakai száguldozásban. A nyitott ablakon kihangzik a tüsszentés. És a ház hallatlanul érzékenyen reagál Mici néni betegségeire.

Rehák né felkőnyököl a hitvesi ágyban, és megböki a férjét:

— Már kétszer tüsszentett — mutat a falra.

A férfi megcsóválja a fejét, és tovább alszik.

Bartoséknál a férfi alszik éberebben:

— Tüsszentett — figyelmezteti a feleségét.

— Persze, nem vigyáznak rá — sóhajt az asszony.

Rehákék kislánya, Hédi (akit nem engedtek Mici néni rossz társaságába) most éppen a kapualjban csókolózik gavallérjával.

— Úgy látszik, beteg az öreglány — néz fel az ablakra két csók között.

51

Laciék hallják meg legkésőbb, mert a sok izgalom nagyon kimerítette őket. Végül Laci is felébred:

— Tüsszög a Mici néni — súgja Katinak. — Nincs nyitva az ablaka?

De Kati nem hallja, édesen alszik tovább. Laci kibújjik az ágyból, és lábujjhegyen megindul Mici néni szobája felé. Már a kilincsen a keze, mikor megbotlik valamiben. Kati felriad a zajra. Mintha rugó rántaná, úgy ül fel az ágyban, és mered férjére, aki éppen óvatosan lenyomja a kilincset. Az utcai lámpák elég fényt szolgáltatnak a rémületes látványhoz.

— Laci!

Laci kábán megfordul:

— Pszt! Aludjál.

De Katit felzaklatta Freud, Polyákné és Dosztojevszkij:

— Laci, mit csinálsz?

— Semmit.

— Miért akartál bemenni?

— Becsukom az ablakot. Folyton tüsszent.

— Nem igaz!

— Nem igaz?... Minden percben.

Laci áll. Keze a kilincsen. De Mici néni — lenni szokott — egyet sem tüsszent többé. Laci dühöngve fekszik vissza az ágyba:

— Nem hiszed el, hogy tüsszögött? Kati mélyet sóhajt, nem felel. — Ezt a Polyáknét mégis megölöm — húzza fejére Laci a takarót.

52

Másnap mindhárman kimerültek és izgatottak. Katiék be akarják vallani a gyereket, Micike pedig a vőlegényt. Bár Katiék a „szerződészegők”, mégis Micinek nehezebb a dolga.

Most is szobájában áll a tükör előtt, és ott próbálja a szöveget. Hol komolyan, hol könnyedén. Úgy látszik, az utóbbi mellett dönt, mert mosolyogva mondja tükörképének: „Mit szólnátok, ha férjhez mennék?”...

— Örülni fog — biztatja ugyanakkor Laci a feleségét. — Meglátod, mintha unokája születne... Olyan boldog lesz.

— Te mondd meg? — teszi fel a tárgyilagos kérdést Kati.

Laci biztonságérzete mintha meginogna:

— Hát... hát ezt inkább neked illik. Mégis — neked lesz.

Kati már nem tud válaszolni, mert Mici néni belép. Még hozzá olyan frissen és kicsinosítva, amilyenek Katiék egyáltalán nem ismerik. Hiszen ő a fiataloknak önkéntelenül is a gyöngédségre és gondoskodásra szoruló öregasszonyt „alakította” mindig.

Mici néni váratlan csinosága nagyon jó téma az átmenet nehéz perceihez, Kati ki is használja.

— Ha így fiatalodik Mici néni — nevet Kati —, megérjük, hogy táncolni megy.

Mici néni hirtelen leül. Úgy látszik, mégis meglátták tegnap. Mindenesetre próbát tesz.

— A táncról jut eszembe, hogy mulattatok tegnap?

— Kati nem érezte jól magát — kezdi pedzeni a témát Laci.

Ha most megkérdezi Mici néni, hogy miért nem: — megmondják a gyereket... De Mici néni nem azt kérdezi.

— Mikor jöttetek haza?

— Korán — próbálkozik most Kati —, mert olyan furcsán éreztem magam... Meg is szédültem, ahogy néztem a mambót.

Mégis megláttak volna? — nyugtalankodik Mici néni. Még egy próbát tesz:

— Én nagyon hamar elaludtam. Alighogy elmentetek.

— Gondolom — nevet Laci. — Mikor hazajöttünk, már mélyen aludt.

Mici néni fellélegzik.

— Nagyon korán jöttünk — rugaszkodik neki újra Kati. — Tetszik tudni mostanában nem érzem jól magam.

Mici néni azonban a tulajdon gondolataival van elfoglalva. Szövegezi a mondanivalóját.

Körülnéz a lakáson, majd kicsit operettes huncutsággal mondja:

— Mit gondoltok, gyerekek, négyen nem leszünk itt egy kicsit szűken?

Katiék összenéznek. Lehetséges, hogy Mici néni máris megértette, miről van szó?

— Négyen?

— Négyen — mosolyog még mindig Micike.

A fiatalok arca is felderül (hiszen tökéletesen félreértik Micikét).

— És mit szól majd az a szigorú ügyvéd meg az emberek általában? — közli aggodalmát Laci.

— Fütyülök rájuk.

— Drága Mici néni — ugrik fel boldogan Kati (ennyi együttérzés mélyen megrázza Mici nénit) —, biztosan nagyon fogja magát szeretni — öleli át Mici nénit, aki szemérmesen mosolyog...

— Mint a saját nagyanyját — lelkesedik Laci, és ő is át akarja ölelni.

— Mijét? — hervad le a szemérmesen boldog mosoly Mici néni arcáról.

Kati látja, hogy baj van. Talán ezt a nagyanyát nem kellett volna mondani.

— Laci úgy gondolja... — magyaráz dadogva —, ha mi a gyerekei vagyunk, akkor majd a mi kisgyerekekünk olyan lesz, mint egy unoka...

— A ti kis gyereketek? — próbálja fegyelmezni magát Mici néni.

Ez igazán nem alkalmas pillanat a vőlegény bejelentésére. De azt sem árulhatja el, hogy az előbbi olvadékony mosoly nem az unokának szólt. Igyekszik hát a derűt tartam az arcán és a hangjában is.

— És mikorra várjátok? — mosolyog Katira, de remeg a szája széle.

— Ó, még hat hónap is beletelik. De azt akartuk — néz Lacira —, hogy Mici néni is együtt örüljön velünk...

Meg tetszik látni, milyen jól megteszünk négyen.

— És ha öten leszünk? — kérdezi kicsit keserűen Mici néni.

Most Kati mosolyog szerény önteltséggel:

— Egyelőre nem akarunk többet, ugye, Lacikám?

— Nem, nem — jelenti ki határozottan a férj.

Mici néni rövidesen visszavonul szobájába. Kati úgy értékeli hirtelen hangulatváltozását, hogy a „nagyanya” kifejezés egy kicsit megrendítette.

— Tudod — magyarázza Lacinak —, nehéz egy szubrettnek azt hallani, hogy nagyanya...

— De a lényeg mégis az, hogy örült neki.

Ebben megegyeznek, és örömben boldogan, forrón összecsókolóznak.

53

Kati a laborban boldogan meséli Polyáknénak, hogy nem lesz többé lelkiismereti hallucinációja, mert megmondták Mici néninek, hogy jön a gyerek.

— És hogy fogadta? — érdeklődik élénken Polyákné.

Kati nem tud hazudni:

— Azt hittem jobban fog örülni, hiszen úgy szeret bennünket... Persze, azért örült...

Majd, hogy megtörje a hirtelen gyanakvó csendet:

— Tudjátok, először igazán örült, de azután ez a csacsi Lacikám örömeiben azt mondta neki, hogy nagymama lesz. És ettől egy kicsit lekonyult. Úgy látszik, egy szubrett...

— A Laci nem örömeiben mondta, hogy nagyanya — vág közbe Polyákné, az elemző.

— Hát?

— A tudat alatti gyűlölet... Hogy bántsa...

— Ugyan, miért? — mondja Kati kicsit ijedten és bizonytalanul.

— Mert útban van. Most pláne, hogy gyereketek lesz abban a kis lakásban.

Kati megnémul. Eszébe jut az éjszaka, és Laci keze a kilincsen.

54

Gál úr nem tudja, milyen fordulatot vettek az események. A félig sikerült táncos este óta még nem beszélt Micikével. A bevallott lakók nyugtalanítják egy kicsit, hiszen azt sem tudja, mifélek.

Most is, mint általában a standon, gyerekek veszik körül. Azoknak magyarázza a motort. Ha már nem lehettek unokái, így toboroz magának. Persze, a konflisról nem tud nekik mesélni, hiszen még olyan is akad a srácok között, aki eleven lovat sem látott..

Gyerekszeretét puszta tapintatból és lovagiasságból titkolja Micike előtt, hiszen ebből a frigyből már nem lehetnek unokák. „És minden úgy sincs együtt az életben.”

Töprengéséből most váratlan esemény riasztja fel. Az öreg trafikos integet, hogy a telefonhoz hívják.

Gál belép a fűikébe. Izgatottan emeli füléhez a kagylót.

— Igen, megyek — kiabálja vidáman a telefonba. — Máris megyek. Rohanak.

Aztán a trafikoshoz fordul:

— Na, mit szól, papa, mégis hívnak bennünket?

Elindul a taxival. Egy darabig, szokása szerint, három srácot visz magával. Azután kirakja őket. Távol a háztól áll meg. Előveszi az ülés alól az orvosi táskát, egy szegfűcsokrot tesz bele, és elindul a ház felé...

55

Mici néninél csöngetnek.

— Ó, már is ideért ez a kedves Alfréd. Egyszer még felírják gyorsajtásért...

De nem ő áll az ajtó előtt, hanem Fáncsi és Juliska. Jöttek megnézni, milyen állapotban van Mici néni, hiszen olyan aggasztó híreket hallottak felőle. Mici néni megtorpan, mikor látja az üvegen keresztül, kik a látogatók. Túlságosan is „jó állapotban” van. Épp most sminkelte ki magát Kati szépítőszereivel.

— Mindjárt nyitok, aranyoskám — kiabál ki.

Majd egy villámgyors „lesminkelés” — ami persze, nem sikerülhet tökéletesen. Egy kis fekete árok az egyik szem alatt, egy halványra kent rúzsolt az állón stb. Szóval, mint egy bokszbajnok némi küzdelem után... S már tessékeli is befelé a rég nem látott vendégeket. Azok jelentősen össze-összenéznek.

— Hogy vagy, Micikénk? — kérdezi gyászosan Fáncsi.

Micikét bosszantja, hogy sajnálkoznak felette.

— Nagyon jól, aranyoskám. Semmi bajom.

— Halljuk, betegeskedsz — sóhajt Juliska.

— Kutwabajom.

— A szemed alatt egy kicsit fekete — jegyzi meg Fáncsi.

— Mulattunk az éjjel — jön dühbe Micike —, nem aludtam ki magam.

— De csak az egyik szemed alatt — így Fáncsi. — És az álladon egy piros folt.

— Csak nem estél el, aranyoskám? — sopánkodik Juliska.

— Vagy talán... Jaj, ki sem merem mondani... Milyenek a lakóid?

— Aranyosak — kiabál Mici néni.

— És milyen ideges vagy.

Mici néni valóban ideges, hiszen minden pillanatban csöngethet Alfréd.

— Mit káráltok. Mondom, hogy semmi bajom. Soha ilyen egészséges nem voltam...

Most csöngetnek.

Mici ugrana, de Juliska, az öltöztető nő megelőzi: — Csak maradj, Micike. — S már fut is. A következő pillanatban belép Gál úrral, s az ő orvosi táskájával. Elég drámai pillanat. Gál tudja, mit kell mondani. (Legalábbis azt hiszi.)

— Doktor Gál — hajol meg a hölgyek felé. Majd a nagy csöndre, a hitelesség kedvéért meg is toldja: — a művésznő orvosa. A két nő gyászosan bólint, mint aki mindent ért. Íme, ilyen egészséges Mici néni.

Mici néni próbálja menteni a helyzetet:

— Foglaljon helyet, kedves doktor úr. Ezer éve nem láttam. Azért, mert az ember egészséges, a barátság még megmarad. Nem igaz?

Gál úr nem túl értelmesen mosolyogva leül. Ölében, mint egy csecsemő, az orvosi táskát.

— Akkor mi nem is zavarunk — állna fel Fáncsi. S vele természetesen Juliska.

De Micike most már igazán dühös.

— Maradjatok — kiabálja. — Mondtam, hogy baráti látogatás. Juliska hozd be a konyakot.

A két nő meghökkenően engedelmeskedik.

56

Laci és Kati karonfogva, ahogy szokták, sietnek haza az üzemből. Nagy kő esett le szívükről, a Mici néninek tett vallomással. Megállnak egy játékkereskedés kirakata előtt. Kati a babákat nézi, Laci a villanymozdonyt. Olyan sóvárogva, hogy Kati szíve megesik rajta. Magához szorítja a karját.

— Ne bánkódj, szívem, egy fél év és játszatsz vele — mutat a mozdonyra.

Laci nagyot sóhajt:

— Nem vehetek neki mindjárt mozdonyt.

Továbbmennek. A következő portál egy késebolt kirakata. A neonfényben úgy villognak a félelmes késpengék, hogy Heatchkok is megirigyelné. Laci alig tudja a szemét levenni róluk:

— Ja, igaz szívem — mondja míg a késeket bámulja —, az öreg megint kapott egy névtelen levelet.

Katit kicsit idegesíti a késekről támadt asszociáció.

— Mit írtak?

— Á, semmi, a szokásos, hogy meg akarjuk gyilkolni.

— Na, gyere már — húzza Kati tovább a késektől megbűvölt férjét.
— És mit mondott az öreg?

— Legyintett. Azt mondta, ne izgassam magam. Azután elmondott egy ilyen eltartási történetet, amit állítólag az újságban olvasott.

— Mi volt a lényege?

— A lényege? — tűnődik Laci. — A lényege az volt, hogy a férfi tizenkét évet kapott, az asszony nyolcat... szándékos emberölésért.

— Hülye.

— Az öreg mondta — méltatlankodik Laci.

— Ó a hülye.

Már az illatszerbolt kirakata előtt állnak.

— Menjünk be, Lacikám — jut eszébe Katinak. — Elfogyott a rúzsom és a kölnim.

— Hiszen két hete vettünk.

— Tényleg — töpreng Kati. — Ugye, te nem használod a kölnimet?

— Nem — mondja komoran Laci. — A rúzsodat sem.

— Nem is értem, mitől fogy annyira.

— Attól, hogy a Mici néni lopkodja.

— Te megőrültél. Úgy látszik, tényleg gyűlölöd ezt a szegény asszonyt — háborog Kati. — Igaza van a Polyáknénak.

— A Polyáknénak?! — szorul ökölbe Laci keze. — Na, szervusz. — S dühében faképnél hagyja Katit az üzlet ajtajában. Elindul hazafelé. Kati vállat von, és belép a boltba.

57

Odahaza emelkedett a hangulat. A konyakos üvegből jócskán hiányzik. Különösen Fáncsi és Juliska élvezik a kellemes szituációt. Az öreg színészek otthonában ilyesmire ritkán kerül sor.

Fáncsi tölt Gál úrnak, aki szemmel láthatóan megnyerte tetszését.

— Miért nem iszik, doktor úr? — koccintja poharát áléhoz.

— Nem lehet, szolgálatban vagyok.

Fáncsi hatalmasat kacag, amiben az elfogyasztott konyaknak is része van.

— szolgálatban? Óriási. Ebben a demokráciában mindenki szolgálatban van... A mi időnkben csak a katonák voltak szolgálatban meg a rendőrök... Ugye, Micus? — fordul most Mici nénihez, aki a fürdőszobából jön vissza.

Eltüntette bokszbajnoki jellegét.

Fáncsi persze jelzi Juliskának, hogy az „ütések nyomait" jól elsminkelte Micike.

Gál doktor búcsúzik. Ahogy feláll, kibújik Fáncsiból a már negyedórája furkáló kérdés:

— Érdekes, maga valahonnét nagyon ismerős nekem.

Micike kezd ideges lenni:

— Talán az esztékából — vág bele.

— Nem, nem, sokkal régebről — mustrálgatja Gál urat Fáncsi.

Micikének nem tetszik ez a fordulat. Barátságosan tessékeli kifelé titkos aráját. Még csak az kell, hogy Fáncsi azonosítsa Gál doktort a hajdani fiákeressel.

— Pedig ismerem — makacskodik Fáncsi. — Nem lehet, hogy kicsi koromban kezelt engem?

— Akkor ő is kicsi volt — mérgelődik Micike.

Gál doktor a fotelban felejtí az orvosi táskát, ami orvosnál feltűnő szórakozottságra vall. Juliska viszi utána. Fánctsiék is távoznak, talán így kisednek valamit az orvosból... Mici néni az ajtóban egy tekintettel óvatosságra inti a gavallért — aki a táskában a szegfűcsokrot is visszaviszi..

58

Ami most történik, a házmesterné szemével látjuk. A jó asszony a kapu körül őgyeleg, hogy kifaggassa a távozó orvost. Gál azonban nem egyedül jön, hanem a két öreg nővel. Nem lehet odamenni. Fánctsiával különben sem állják egymást. De a kép így is sokatmondó és baljós.

A két nő közrefogja az orvost, és messziről — láthatóan is faggatja. Gál doktor komor arca és szótlansága sem jó jel. Így ballagnak ki a kapun. Gál néha széttárja a karját, néha legyint.

A házmesterné arca csupa aggodalom. Gál a kapu előtt búcsúzna a hölgyektől, de azoknak nem sürgős, elkísérik. Most odaérnek a távolabb lehorgonyzóit taxihoz. Gál ismét elbúcsúzik, de hirtelen rájön, hogy nem szállhat be az üres taxiba, hiszen annak ő a sofőrje. Úgy tesz hát, mintha keresné a sofőrt. Benéz a taxiba, benéz a mellékutcába. Az utca egyik oldalán egy eszpresszó, a másikon egy cukrászda. A nők is segítenek keresni.

Amíg Gál doktor benéz a cukrászdába, ők benéznek a presszóba.

Persze, alig tűnnek el az ajtó mögött — Gál doktor bevágja magát a taxiba és elhajt.

A házmesterné elképedt arcánál csak a két öreg nő arca elképedtebb, amikor kilépve a presszóból, nem lelik nyomát sem az orvosnak, sem a taxinak...

59

Laci pedig, miután felindulásában otthagya Katit, Polyáknét átkozva hazafelé indult. De mintha a sors útmutatása lett volna: szembejött vele utcájukban egy üres taxi. (Amivel Gál az imént meglépett.) Laci megállítja, beszáll, és bemondja Polyákné címét. Utóvégre nem törődhet bele, hogy ez a műkedvelő pszichoanalitikus feldúlja a házasságukat...

60

Laci épp most csönget be az ajtón, melyen fényes tábla jelzi: „Dr. Polyák Elek ideggyógyász.” Az asszony nyit ajtót, s meglepve üdvözli kollégáját.

— Á, Bokor kartárs. Fáradjon be. Csak nincs valami baj?

Laci meglehetősen felindult:

— A férjével szeretnék beszélni.

— Sajnos, kicsit várni kell — mosolyog rá megnyugtató célzattal az asszony. — Foglaljon helyet — tessékeli be a várószobába.

Laci komoran foglal helyet a négy bolondnak látszó páciens kellemes társaságában. Az asszony még egy biztató mosolyt vetve rá, elvonul...

61

Alig robog el a taxi, Kati jön az utcán. Siet Laci után, de nem találja. Bántja a lelkiismeret, és fel is izgatta magát. Lacit még sohasem látta ilyen ingerültnek. A kapu előtt még körülnéz, de csak a házmesternél látja: úgy látszik, Laci már felment. A házmesterné szemrehányó hangszólyal, s komoran fogadja köszönését. Kati felsiet a lépcsőn...

62

Kati sincs jól. Nagyon megviselték az izgalmak, ami az ő állapotában könnyen megeshik. A díványon fekszik, vizes kendő a homlokán. Mici néni pedig éppen telefonál. Kati orvosával beszél:

— Kati nagyon kéri a doktor urat, fáradjon ki. Nagyon rosszul érzi magát... Köszönöm szépen... — Leteszi a telefont, és Katinak mondja:

— Máris jön. Milyen cuki ember...

63

Laci már bent ül Polyák doktornál egy öblös fotelben. A lélekbúvár töprengve sétál a szobában, s figyeli Laci előadását. Időnként leül az íróasztalhoz, és jegyez valamit.

— Szóval a kedves felesége egy mambózó hölgyben idős gondozottjukat vélte felismerni.

— Igen — morog Laci.

Az orvos belenéz jegyzeteibe.

— Azután egy száguldó motorkerékpáron ugyanazt az éltes személyt vélte felfedezni.

— Igen, a Mici nénit.

— Hm — töpreng az orvos —, a felesége milyen családból származik?

— Középparaszt.

— Úgy értem, volt-e a családban elmebaj, vérbaj, alkoholizmus.

— Kérem, doktor úr — szeretne közbevágni Laci, de az orvos nem enged...

— Ez fontos kérem, itt ugyanis az érzékek csalódásának, a hallucinációnak olyan jelenségével állunk szemben, melyek valamilyen bűntudat vagy lelki sérülés következtében...

— És nem hitte el, hogy tüsszentett az éjjel...

— Ki tüsszentett?

— A Mici néni.

— Hm, érdekes — töpreng az orvos, és gyanakodva néz Lacira. — A felesége ugyebár állapotos?

— Igen.

— Ez sok mindent megmagyaráz. A graviditás állapotában fellépő szuperszenzibilitás...

Laci a homlokát törölgeti.

— Úgy értem, kérem — mondja elnéző mosollyal az orvos —, hogy a terhességgel együttjáró túlérzékenység...

— De én csak nem vagyok terhes? — tör ki Laciból az elkeseredés.

— Persze hogy nem — nyugtatja egyre aggodalmasabban az orvos.

— Akkor miért láttam úgy, hogy az a taxisofőr, aki idehozott, a Mici néni orvosa?

— Ilyen hasonlóság előfordul... — az orvos egyre aggódóbb.

— De orvosi táska is volt mellette.

— A sofőr mellett? — áll fel ijedten az orvos.

— És szegfűillat áradt belőle.

— A sofőrből?

— Nem, a táskájából.

Az orvos becsukja jegyzetfüzetét:

— Tessék majd a klinikán felkeresni...

64

Ezalatt újabb taxi érkezik Mici néniék háza elé. A nőorvos jött meg, akiért Mici néni telefonált. A házmesterné a kapuban köt. Érzi, hogy ez rendkívüli nap. Újra egy orvos. Vajon kihez mehet? A fiatal orvos felsiet a lépcsőn, és — a házmesterné arca maga a rémület — ez is Mici néni ajtaján csönget be. El is tűnik az ajtó mögött.

Jó, hogy jön Rehákné a kis Hédikével, mert ennyi szenzációt már nem is lehet egyedül elviselni.

— Képzelnék — újságolja —, most ment el az egyik orvos a Hangay művésznőtől, és már itt a másik. — Sírósra válik a hangja: — Kérem, mióta mi itt házmesterek vagyunk, ebben a házban nem halt meg senki. Szegény, jó művésznő. Mióta ezek a Bokorék gondozzák...

— Majd szólok az uramnak — nyugtatja Rehákné —, nézzen utána, mi történik ebben a lakásban...

65

A lakásban most éppen az történik, hogy az orvos elpakolja szerszámait. Kati már sokkal jobban van. Mici néni simogatja a haját, és figyeli az orvos utasításait:

— Minden a legnagyobb rendben. Kicsit felizgatta magát, ennyi az egész. A mamának sem kell mindjárt kétségbeesnie — mosolyog Mici néniére. — A fájdalom nélküli szülés a nagymamákra is érvényes.

— Igen — sóhajt Mici néni...

66

Az orvos jön lefelé a lépcsőn. Most már nem állja meg a házmesterné, hogy meg ne szólítsa.

— Kedves doktor úr...

— Tessék? — néz rá csodálkozva az orvos...

— Mi mindnyájan úgy szeretjük ezt az asszonyt, az egész ház, kérem.

— Ez nagyon kedves maguktól.

— Én tudom, hogy van orvosi titkolózás kérem — pityeredik el. — De csak annyit tessék megmondani: mennyi ideje van még hátra.

Az orvost láthatóan meghatja ez a kollektív érdeklődés. Kicsit el is mosolyodik.

— Körülbelül hat hónap. — Azzal továbbmegy. Már nem is látja a házmesterné elhűlt tekintetét.

Az asszony azonban utána siet:

— Doktor úr, kérem, és nem lehet valahogy segíteni?

— Segíteni?! — méri végig az orvos. — Hiszen a fiatalok már alig várják. — És mérgesen kimegy a kapun.

A házmesterné arcán látszik, milyen nagy és borzalmas titok birtokába jutott...

67

Kati és Laci nem sokáig tartották a haragot. Hiszen annyi most a közös témájuk. Mióta Mici néni értesült titkukról, vidámak, felszabadultak. S van mit tervezgetni. De valami zavaró mégis van az otthoni atmoszférában. Mici néni valahogy nem lelkesedik annyira az unokáért, ahogy várták volna. Mire ide lyukad ki a társalgás, kicsit zavart és feszélyezett lesz mindig. (Persze, ő még nem adott túl a titkán, mint a fiatalok.)

Most éppen befejezték a hármásban elköltött vacsorát. Laci bort tölt, koccintanak.

— Kire igyunk? — mosolyog Kati Mici néniére.

Mici néni tekintete ellágyul, hiszen ilyenkor mindig az ő egészségére szoktak inni.

— A kicsire — mondja Laci természetesen, és Kati poharához koccintja a magáét. Azután mind a ketten Mici néniére néznek, várakozóan.

Mici néni azonban — talán nem is tudatosan —, koccintás nélkül, gyorsan felhajtja az egész pohár bort.

— Egészségére! — mondja Laci elismeréssel. — Ez elég erős bor.

— Nem baj — mondja Mici néni, aki nyilván borba akarja fojtani bánatát. — Tölts még egyszer!

S ahogy a jó hatására történni szokott; mindenkin úrrá lesz „alaphangulata”. A fiatalok egyre vidámabbakká válnak, Mici néni egyre mélábbá.

— Nagy dolog a szerelem — sóhajt mélyet, mikor Laci magához szorítja Kati vállát.

— Jaj, nagyon nagy — helyesel Kati, s Laci vállára hajtja a fejét.

— És mit gondoltok — próbál rátérni titkára Mici néni —, csak a fiataloknak van hozzá joguk?

Laci nevet:

— Ez nem jogi kérdés, Mici néni. Vagy van, vagy nincs.

— Ugye? — mondja felélénkülve Mici néni. S gyorsan újra tölt magának. Most már benne van. Most bevallja ezeknek a kölyköknek, hogy benne is meleg még a szív. Persze, ehhez még egy kicsit emelni kell a hangulatot.

— Nem akartok táncolni? — kérdezi váratlanul.

A fiatalok összenéznek, látszik, hogy tetszik nekik a gondolat. De most nem szívesen hagynák egyedül Mici nénit.

— Ma nem megyünk el — jelenti ki Kati. — Olyan jó a Mici nénivel.

— Dehogy menjetek! Majd én játszom valamit. — A pianinóhoz ül, s hangulatához illően valami nagyon szerelmes, édesbús keringőt kezd játszani.

Mintha egy régi zenélőóra szólalt volna meg. Laci, stílusosan az ódon hangulathoz, feláll, szertartásosan meghajol Kati előtt:

— Ezt a keringőt nekem ígérte, asszonyom.

S már táncolnak is. Mosolyogva, finoman, kecsesen. Mintha száz évet visszatáncoltak volna az időben. Csak néha zökkennek egyet-egyed, mikor Mici néni ujjai elvétik a ritmust.

A századeleji hangulatba azonban hirtelen belecsönget a ma.

A telefon kezd csörömpölni.

Mici néni ocsúdik leghamarabb a furcsa kábulatból. Olyan hirtelen marad abba a zongoraszó, mintha a zenélőórának elpattant volna a rugója.

A fiatalok még egymást átölelve állnak, mikor Mici néni már a telefonhoz pattan. Persze, itt ő várja ma legjobban a telefont.

68

Gál az ismert trafikban áll a telefonfülkében.

— Micike, édes — mondja izgatottan, suttogva —, s közben kipillant az öreg trafikosra, nem hallja-e. — Nem zavarom most?

.....

— Akkor nagyon rövid leszek. Azt se bánom, ha Fán csinak szólít, csak mondja: igen vagy nem.

.....

— Értem... Szóval csak annyit, hogy holnap szabadnapos vagyok. Elmehetnénk egy kis motorkirándulásra a Balatonhoz. Jó?

69

A fiatalok abbahagyták a táncot, de még mindig összekarolva állnak. Azt hitték nekik szól a telefon, de csodálkozva látják, hogy Mici néni milyen élénk diskurzusba mélyedt. Leült a telefon mellé, lábait fiatalosan keresztbe vetette. Még a hangja is meglepően fiatalosan cseng. De amit mond, abból nem sokat értenek. — Nagyszerű, Fán csikám — mondja.

— Nem, nem. Minél korábban.

Most már egészen ellágyul a hangja: — Én is. Nagyon — a fiatalokra sandít, s gyorsan hozzáteszi: — én is nagyon szeretem azt a cukrászdát...

— Igen, szívem. Okvetlenül. Szervusz.

Leteszi a telefonkagylót.

— A Fán csi volt — mondja közömbösen. — Megbeszéltünk valamit.

— Már kibékültek? — csodálkozik Kati.

— Az ember nem tarthat örökké haragot — mondja Mici néni, és nagyot ásít. Úgy látszik, hirtelen álmoság jött rá.

Éjszaka van. Mici néni óvatosan felkel az ágyból, s lábujjhegyen keresztülmegy a fiatalok szobáján. Az utcai lámpa bevilágít a szobába, s Mici néni nem állja meg, hogy egy pillanatra ne időzzön a látványnál.

A fiatalok egymást szorosan átkarolva olyan mélyen alszanak, mint két kisgyerek.

Mici néni elérzékenyülve nézi őket, azután tovább surran a spájzba. Itt már nem olyan szentimentális. Fürge kezekkel, sebesen hálókabátja hatalmas zsebébe tömködi a kiránduláshoz nélkülözhetetlenül szükséges

élelmiszereket. Egy fél rúd szalámit, több doboz májkrémet. S még egyet s mást, ami keze ügyébe kerül.

Azután ugyanúgy, mint az előbb, visszasurran a szobájába.

Az alvó fiatalokra csókot hint.

Másnap kora reggel készen áll az útra... — Mici néni már felöltözött? — csodálkoznak Katiék, hiszen ők szokták felkelteni és megreggeliztetni. — Hová készül?

— Elmegyek az esztékába, gyerekek, nem jól éreztem magam az éjjel.

A fiatalok megijednek. Kati erősködik, hogy elkíséri. Mici néni tiltakozik. Kati azonban ezúttal nem enged, úgy, hogy Mici néni elszontyolodására együtt indulnak az esztékába.

Micike az utolsó pillanatban még visszasiet az előszobából, és elcseni a fürdőszobából Kati tegnap vásárolt kölnivizét. Azt is bedugja a táskába, ami szerencsére nagy és modern, de már így is gyanúsán dagadozik. Vigyáz is rá Mici néni, hogy Kati ne vegye észre.

A házmesterné persze látja, amint együtt távoznak. Micikét mély együttérzéssel köszönti. Katinak nem is köszön. Elvégre azok után, amit tegnap tudott meg az orvostól, ez érthető is...

Az esztékában várni kell. Nem mintha sok lenne a beteg, hanem mert nagyon korán van. Nincs még itt az orvos.

— Menj csak, drágám, a hivatalba — biztatja Mici néni Katit. — Most már igazán sokkal jobban érzem magam.

— Szeretném megvárni az orvost.

Mici néni nagyon ideges, hiszen Gál várja a megbeszélte helyen.

— Talán nem hiszed el, hogy beteg vagyok?

— Ugyan, Mici néni — tiltakozik őszintén Kati. — Éppen ellenkezőleg.

— Szóval, azt gondolod, hogy nagyon súlyos az állapotom?

— A világért sem, Mici néni — zavarodik bele Kati Mici ravasz kérdéseibe.

— Hát akkor menj a hivatalba, mert elkéssel. Majd megtelefonálom, mit mondott az orvos.

Ebbe belenyugszik Kati, és elsiet, hiszen valóban késő van már.

Különösen Mici néninek.

Alig tűnik el Kati, Mici néninél a hirtelen gyógyulás jelei észlelhetők. Annyira, hogy meg sem várja az orvost. A táskájából előszedett kozmetikai szerekkel egy kis villám-sminkelés, Kati kölnijéből kezére, hajára és ruhájára is jut. S már vonul is fürgén kifelé...

73

Gál a megbeszélte eszpresszóban már harmadik feketéjét fogyasztja. Ez a Micike mindig késik. Hirtelen felderülő arcán látszik, hogy most Micike lépett be az ajtón.

— Ne haragudj, Frédikém, a gyerekekkel... A lakóimmal... volt egy fontos beszélgetésem. Majd az úton mindent elmondok.

Felpakolnak a motorbiciklire.

— Hová megyünk? — érdeklődik Micike.

— Talán Almádiba. Jó?

— Hatra itthon leszünk? — jut eszébe hirtelen Micikének, hiszen ő hivatalosan az esztékába ment.

— Ezzel? — mutat büszkén Gál a Csepelre. — Akár egy óra múlva is itthon lehetünk.

— Annyira nem sürgős.

S már robog is a motor. Egyre kisebb lesz, míg el nem tűnik a hosszú utca végében...

74

Már késő délután van, hét óra is elmúlt, s Mici néni még mindig nem tért haza az esztékából. A fiatalok kezdenek nagyon idegesek lenni. Laci az óráját nézi, és kibámul az ablakon. Kati a telefontól ül, előtte a nyitott telefonkönyv, látszik, hogy már jó néhány számot felhívott. Most éppen leteszi a kagylót, és Lacihoz fordul.

— A mentők nem tudnak semmiről. Csak valami motoros baleset történt ma.

— Hát ez biztos, hogy nem a Mici néni volt — legyint Laci.

— Persze hogy nem. Kovács Antalnak hívják a sérültet.

— Nem kellene a rendőrséget felhívni?

Kati gyanakvóan néz Lacira:

— Remélem, nem gondolod, hogy letartóztatták?

— Nem, de azt gondolom... — Kati idegesen közbevág. — Talán razzia?

Most már Laci is ideges.

— Nem razzia. Hanem az eltűnést be kell jelenteni.

Kati újra tárcsáz.

75

Robog a Csepel hazafelé. Alfréd és Micike csak úgy tudnak beszélgetni, hogy túlordítják a gépzajt.

— A gyerekek aggódni fognak — kiabál Micike.

— Ha megnyomom, egy félóra múlva otthon vagyunk — ordít hátra Alfréd.

— De nagyon cuki volt az egész — kiabál Mici.

— Mii? — ordít Alfréd.

— Cuki — kiabál Mici.

Alfréd elégedetten bólint. Úgy érti, a cuki neki szól.

— Azt akartam neked elmondani — igyekszik túlkiabálni motort Mici —, hogy a lakóimnak gyerekük lesz. — Ezután izgatottan várja, hogy reagál Alfréd a bejelentésre.

Ő nem látja azt, amit mi előről jól látunk, hogy Gál úr arca az autószemüveg mögött ellágyul, szinte megváltozott válik.

— Nem érted? — próbálkozik újra Micike. — Kisgyerekük... Nem mondhatok fel nekik.

Gál úr arca mosolygóssá válik. De még mélyebben ráhajol a kormányra...

76

Már este van. Otthon teljes a felfordulás. A fiatalok elcsigázottan ülnek a fotelokban. A kanapén egymás mellett mint egy szigorú bíróság: Juliska, Fáncsi és a házmesterné.

— Mikor a színészotthonba telefonáltak — mondja komoran Fáncsi a házmesternének —, tudtam, hogy itt nem stimmel valami.

— Hiszen máskor is meglátogatta magukat — rebben Kati hangja.

— Minket ugyan soha — tiltakozik Juliska. — Egy éve be sem tette a lábát hozzánk.

Laci idegesen rója a szobát.

— Én nem értem ezt az egész dolgot.

— Szegény, drága művésznő... — fakad könnyekre a házmesterné. — Hogy szerette a húslevest...

77

A Csepel az országút szélén áll, kitámasztva. Gál úr alatta fekszik, és valamit javít rajta. A már jól ismert orvosi táskából Micike adogatja neki a szükséges szerszámokat.

— Ezt még sose csinálta a Ráró — méltatlankodik Alfréd a motor alatt.

Körülötte tele van a föld srófokkal: keze, arca olajos. Egy újabb szerszámot vesz át, s közben nagyot sóhajt. — Látod, Micike, ilyesmi egy igazi lóval nem történhetik.

Autó közeledik az országúton. A reflektor messzire világít. Micike elébe szalad, hogy megállítsa. Hevesen integet. A kocsit egy jóképű fiatalember vezeti. Felderül az arca,

mikor az elegánsan öltözött, friss mozgású integető hölgyet megpillantja távol az országút szélén. Ilyen váratlan kaland ritkán akad. A vidám érdeklődés azonban lassan fürkésző bizonytalansággá változik a vezető ábrázatán. Majd, ahogy közeledik Mici nénihez, úgy lesz egyre sanyarúbb, majd komorabb a képe. A végén teljes erővel belelép a gázba, s mint egy rakéta süvít el Mici néni mellett.

Mici néni bánatosan bámul utána, majd odaszól a porban hentergő lovagjának:

— Úgy látszik, nem vett észre...

78

Hajnal van.

Kati felöltözve fekszik a rekamién, a fején vizes borogatás. Laci feketét hoz neki.

— Idd meg, szívem, jót fog tenni.

A három nő a sarokban egymással sutorog.

— Egyél valamit, Lacikám — suttogja Kati —, a spájzban van egy rúd szalámi.

Laci helyeslően bólint. Kiviszi a csészét. Amíg kint van,, a házmesterné megint kifakad Kati ellen.

— Maga ment el vele utoljára.

— Az esztékába vittem, mert nem érezte jól magát..

Most Fáncsi szólal meg vészterhesen:

— Én felhívtam este az ön által megjelölt rendelőintézet valamennyi orvosát, még a gyerekorvost is. A Hangay művésznő egyiknél sem volt.

Laci bejön a konyhából:

— Drágám, nincs szalámi a spájzban.

Kati dörzsöli a homlokát. Lehet, hogy a nagy zavarban kihagy a memóriája?

— Akkor bonts ki egy májkonzervet vagy egy doboz sajtot.

Laci leszegi a fejét.

— Sajt sincs, konzerv sincs.

— Nincs itt semmi — jajdul fel a házmesterné. — Nem csoda, ha éhen halt az a szegény asszony.

— Éhen halt? — áll meg Laci megdöbbenően. — Eddig csak azt hallottam, hogy verjük.

A házmesterné újra felzokog:

— Biztosan azt is. Isten tudja, hol nyúlt ki az a szerencsétlen asszony...

79

A „szerencsétlen asszony” egy út menti szalmakazalban nyúlt ki. Ott alszik mélyen, szalmaszálakkal a hajában. Mellette Gál úr horkol. Közeliükben, szinte teljesen szétszedve Ráró, a motorkerékpár.

Most parasztszekér közeledik a hajnali úton. Parasztbácsi ül a bakon, s félig alva hajtja a két

lovat.

A kocsizörgésre felébred a pórul járt motoros pár. A kocsi nem messze tőlük áll meg. A bácsi leszáll, s kezdi berakni a szekérbe a letört kukoricát.

— Halló, bácsikám! — szól rá álmos hangon Alfréd.

Az öreg nem minden csodálkozás nélkül nézi a különös párt a szalmakazalban.

— Elakadtunk, gazd'uram! — mosolyog rá Mici néni, valamelyik régi operettjének szövegével.

— Az látszik — néz megvetően a motorra az öreg.

— Hol van itt egy javítóműhely — kérdezi Gál —, ahol egy szerelő akad.

— Legfőjebb a gépállomáson. De az van vagy három kilométer.

— Bevinne? Megszolgáljuk.

— Nincs nekem arra időm — mutat a kukoricásra az öreg. — Le kell törni a kukoricát.

Gál úr ott áll mellette.

— Hát nézze, öreg. Amíg maga töri, én ezzel a kocsival beviszem a gépállomásra a motort.

— Nono — csóválja a fejét az öreg.

Látszik rajta, arra gondol, hogy nem látja többé sem Gál urat, sem a szekerét. Az ilyen motorostól minden kitelik.

Gál megérti a ki nem mondott gyanúsítást, s hogy megnyugtassa az öreget visszatérése felől, rámutat Mici néniére:

— A hölgy addig persze itt marad.

Az öreg végigmustrálja a hölgyet. Látszik a tekintetén, hogy ezt a zálogot nem tartja kielégítőnek. Nem szól semmit, csak némán, de nagyon határozottan nemet int a fejével.

— Na, akkor itt hagyom a gépet — mondja Gál úr mérgesen —, behajtok, és kihozom a szerelőt magammal. Félóra az egész.

— Maga akar hajtani? — néz rajta végig fitymálva az öreg. — A gyepplőszár az nem biciklikormány. Ahhoz érzés is kell.

Erre már semmit sem szól Gál úr. Méltóságteljesen kiegyenesedik. Szinte harminc évet fiatalodik. A lovakhoz megy, megsimogatja a fejüket, s mintha valamit súgna a fülükbe. Az öreg paraszt ámulva, Mici néni meghatottan figyel. Aztán könnyedén felpattan az ócska szekér bakjára. A régi, beidegződött finom mozdulattal maga mellé segíti Mici nénit. Szinte csak ujjaival fogva a gyepplőt, csöppet ránt rajta. Biccent az öregnek, majd elkezd hajtani. S mintha nemcsak ő fiatalodott volna meg, hanem a lovak is, a csodálatosan szakértő kéz hatására. Olyan hetykén kezdenek vágatni az országúton, mint hajdan Ráró és Pejko a Stefánián.

Az öreg paraszt leveszi kalapját, megvakarja üstökét, úgy bámul az elporzó szekér után...

Már kora reggel van. Mici néniék lakásában annyian vannak, hogy meg sem tudjuk számolni. Rehák doktor is ott van a feleségével és

Hédikével. Az öreg nők sem mozdulnak persze egy tapodtat sem. Két nyomozó is érkezett, hogy a rejtélyes eltűnés körülményeit kivizsgálja.

Amíg Rehák és a házmesterné azon vitatkoznak, hogy kié a sublód és kié a vitrin, a nyomozók még néhány kérdést tesznek fel a fiataloknak.

— Önök tehát fenntartják, hogy nagyon jó kapcsolatban voltak az eltűnttel? — kérdezi az egyik.

— Nagyon szeretjük a Mici nénit — sírdogál Kati.

— Szerették? — vág bele a házmesterné. — Az az orvos, aki itt volt tegnap, azt mondta nekem — fordul a nyomozókhoz —, ezek alig várják, hogy elpusztuljon.

— De kérem — háborog Laci.

— Semmi kérem — sivít bele Fáncsi —, verték szegénykét.

— Ön látta? — kérdezi a nyomozó.

— A nyomait láttam. Csupa kék és piros folt volt az arca a napokban, mikor meglátogattuk.

— Esküszöm kérem — zokog Kati —, hogy egy ujjal sem...

— És az altatóval ki akarta megmérgezni? — szól bele Rehákné is.

Az egyik nyomozó Katihoz fordul, miközben a másik a ruhásszekrényben vizsgálódik.

— Szóval ön látta utoljára?

— Igen — suttogja Kati —, elkísértem az esztékába, azután bementem a hivatalba.

— Máshol nem volt vele?

— Nem, sehol.

Most a másik nyomozó szólal meg, aki a szekrényt vizsgálja:

— A fehér kabátja volt akkor magán?

— Nem. Az még egyáltalában nem volt rajtam. A nyomozó most kiveszi a szekrényből a kabátot, és eléjük tartja.

— Ezt így vette az üzletben?

A fehér kabát merő sárpötty.

Ez még Mici néni motorbiciklizésének emléke.

A szobában néma csend lesz. Mindenki dermedten bámul a kabátra. Laci védelmezően szorítja magához Katit...

Ebben a pillanatban motorbicikli-pufogás hallatszik az ablak alól. Majd csend és Mici néni hangja.

— Katikám, Katikám! Megjöttem.

Ahányan vannak, az ablakhoz tódulnak. A fentről látott kép nem mindennapi. A piszkos-olajos Gál lesegíti a motor hátsó üléséről a nem kevésbé elegáns Mici nénit, akinek a hajában még mindig ott lengedeznek a szalmaszálak. Mici néni kecsesen felint, azután bejönnek mind a ketten a kapun.

A társaság visszaroj a fotelekbe. Kati a váratlan fordulattól rosszul lesz.

— Lacikám — suttogja —, hozd be a kölnit a fürdőszobából.

Laci kirohan, majd visszarojan.

— A kölni nincs a fürdőszobában.

De már senki sem figyel rájuk, mert az ajtóban megjelenik Mici néni és Gál úr.

— A vőlegényem — mutat Mici néni Alfrédra. Alfréd finoman meghajol...

81

Harsog a nászinduló a zenegépen a házasságkötő teremben. Már túl vannak a szertartáson, s jönnek kifelé. Mici néni nagyon elegáns, s láthatóan elégedett. Alfréd zsakettben van, de ő egy kicsit mélának látszik. Mögöttük a fiatalok, szintén szépen felöltözve. Ők voltak a tanúk. Mici néni odasúg Alfrédnek:

— Mi van veled? Csak nem bántad meg?

Alfréd sóhajt, s bánatosan rámosolyog Micikére:

— Arra gondolok, hogy a grófok meg a tisztek után most én egy egyszerű...

De Micike nem hagyja sokáig gyötrődni. Bátorítóan szorítja meg a kezét, s megsúgja neki a nagy titkot:

— De férjhez hozzád megyek először. Bizisten.

Gál úr büszkén kiegyenesedik, mint aki váratlanul arról értesül, hogy szüzlányt vett feleségül...

82

A Lenin körúti házasság-gyár előtt mérhetetlen hosszú taxisor áll. Az első taxi fel van virágozva. A terem bejáratánál a nyilvános és ingyen látványosságra kíváncsi utcai közönség csoportosul. Fiatal lányok, mamák, gyerekek és főleg öregasszonyok.

— Milyen szép nagy esküvő — sóhajt az egyik öregasszony, végtelenségig tekintve a taxik végtelen során.

Senkinek sem tűnik fel, hogy egyik taxiban sincs sofőr, A sofőrök ugyanis elkísérték Gál urat életének ezen a jelentős fordulóján.

Most kitódul a násznép az utcára, kicsit összekeveredve. Az utcán gyülekezők kíváncsi tekintettel fürkészik: melyik a menyasszony, milyen a menyasszony?

Természetesen az a menyasszony, aki a felvirágozott kocsiba száll be. S most már nem is lehet kétséges, melyik az ifjú pár, hiszen az első virágos kocsi előtt négyen csókolóznak össze meghatottan. Micike, Alfréd, Laci és Kati.

De most a nézők felbolydulnak, izgatottak lesznek, Valamit nem értenek. Valami váratlan történik. Persze, számunkra ez csöppet sem váratlan. A virágos kocsiba először Mici néni libben be, majd mellette, a sofőrülésem Gál úr foglal helyet. A fiatalok, akiket mindenki az ifjú párnak nézett, a következő taxiba ülnek.

Azután megindul a bámulatosan hosszú kocsisor, amiben az a legbámulatosabb — persze az utcai nézők számára —, hogy egyik taxiban sem ül utas, csak sofőr. Mindegyik kocsin kigyullad a kis jelzés: „Szabad”.

Csak Gál úr oltja el a magáét, mert ő bizony már nem szabad.

Vége

